

การขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครอง

ท้องถิ่นภาคกลาง

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๑

ณ โรงแรมเบเวอร์ลีฮิลล์ ปาร์ค จ.นครสวรรค์

ที่ปรึกษา

คุณทรงพล เจตนาวณิชย์

ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)

จัดทำโดย

สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)

เลขที่ ๓๘๖/๕๙-๖๐ ถ.รัชดาภิเษก แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐๒ ๕๑๓ ๘๘๒๓

โทรสาร ๐๒ ๕๑๓ ๘๘๒๔

สนับสนุนโดย

มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

เลขที่ ๙ ถนนรัชดาภิเษก แขวงจตุจักร เขต

จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐๒ ๕๔๔ ๒๕๑๗

โทรสาร ๐๒ ๕๔๔ ๓๘๙๖

www.scbfoundation.com

คำนำ

ด้วยสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา ภายใต้การสนับสนุนของมูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนครสวรรค์ ได้พิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบลได้มีการขับเคลื่อนเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน กันเกือบทุกพื้นที่ ซึ่งมีทั้งที่ประสบผลสำเร็จ มีความก้าวหน้า มีความภาคภูมิใจ และมีทั้งที่ไม่ประสบความสำเร็จ งานหยุดชะงัก ไม่มีการพัฒนาต่อยอด ทั้งนี้ด้วยสาเหตุนานาประการ

เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรส. มูลนิธิสยามกัมมาจล และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนครสวรรค์ จึงได้ร่วมมือกันจัด **“เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนงานเด็ก เยาวชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลาง”** ขึ้นในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ ณ โรงแรมเบเวอร์ลีฮิลล์ ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๒ ประการ คือ (๑) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ว่าด้วยสถานการณ์เยาวชนของแต่ละพื้นที่ ปัญหา

อุปสรรค วิธีคิด วิธีการทำงาน และผลที่เกิดขึ้น ทั้งที่สำเร็จและล้มเหลว จากประสบการณ์จริงของแต่ละพื้นที่ โดยคาดหวังว่าความรู้อจาก ประสบการณ์ตรงเหล่านี้ หากได้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างเป็นระบบแล้ว จะเป็นเครื่องช่วยชี้นำในการพัฒนาเรื่องเด็กและเยาวชนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมประชุมได้เป็นอย่างดี (๒) เพื่อ แสวงหาความร่วมมือระหว่าง สรส. มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทย พาณิชย์ จำกัด (มหาชน) กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีต่างๆ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ (พม.จ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โรงเรียน วัด ฯ ล ฯ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ **ได้รับการคัดเลือกอย่างเฉพาะเจาะจง** ในฐานะที่มีผู้บริหารที่มี วิสัยทัศน์ในการพัฒนาคนอย่างเด่นชัด หรือมีประสบการณ์ในการจัด กิจกรรมในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่มาเป็นเวลานาน และ เพื่อให้การประชุมในครั้งนี้นำไปสู่ความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ใหม่ๆ เพื่อ ต่อยอดงานเดิมในชุมชนให้ดีขึ้น ผู้จัดจึงได้กำหนดองค์ประกอบของ บุคคลที่น่าจะได้รับการสนับสนุนเข้าร่วมประชุมแต่ละท้องถิ่นดังนี้

๑. นายก อบต. ๑ ท่าน
๒. ผอ. โรงเรียนในพื้นที่ตำบล ๑ ท่าน
๓. ผอ. กศน. อำเภอที่เป็นที่ตั้งของตำบล ๑ ท่าน

๔. ปลัดและตัวแทนแกนนำศูนย์พัฒนาครอบครัว ประจำ
ตำบล ๒ ท่าน

๕. ตัวแทนแกนนำชาวบ้านที่ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเด็ก
เยาวชน ๑ ท่าน

๖. ตัวแทนเยาวชน ๒ ท่าน

รวม ๘ ท่านต่อพื้นที่

กระบวนการประชุมเน้นในเรื่อง (๑) การถอดบทเรียน
ความสำเร็จและล้มเหลวจากกิจกรรมที่ได้ดำเนินมาแล้ว (๒) การเสริม
ความรู้เพื่อพัฒนาโครงการใหม่ที่สามารนำไปยกระดับงานในพื้นที่ให้ดี
ขึ้น และ (๓) การสร้างความชัดเจนในการหนุนเสริมการทำงานของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากภาคีที่เข้าร่วมประชุม โดยเฉพาะ สรส.
มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สำนักงาน
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โรงเรียน (๔) การสร้างเครือข่าย
การจัดการความรู้เรื่องเด็ก เยาวชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน
ภาคกลาง

การประชุมครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกฝ่ายที่
เกี่ยวข้อง โดยมี อบต. เข้าร่วม ๑๔ อบต. และอีก ๒ เทศบาล (จากที่
เชิญไป ๑๗ อบต./เทศบาล) มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น ๑๓๖ คน

ปรากฏว่าผลการประชุมบรรลุเป้าหมายเป็นที่น่าพอใจใน
ระดับสูงในมุมมองของผู้จัด โดยเฉพาะการสำรวจทุนเดิมของแต่ละ
พื้นที่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามพื้นที่ และการสร้างเครือข่ายที่จะ
ร่วมกันขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต

อนึ่ง แม้ว่ารายละเอียดของการพูดคุยที่มีคุณค่ายิ่งในการ
แลกเปลี่ยนของแต่ละวงจะไม่สามารถเก็บรวบรวมได้ทั้งหมดก็ตาม ผู้
จัดก็ได้พยายามเก็บสรุปสาระสำคัญของการพูดคุยและได้จัดพิมพ์ไว้
เป็นเอกสารอ้างอิงในเอกสารชิ้นนี้แล้วเท่าที่โอกาสจะอำนวย

ผู้จัดหวังว่า เอกสารชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย สำหรับ
ผู้ที่เข้าร่วมประชุม และกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเรื่องเด็กและ
เยาวชนโดยทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้จัดขออภัยไว้แต่
เพียงผู้เดียว

ด้วยจิตคารวะ

สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)

สารบัญ

	หน้า
วัตถุประสงค์ของการจัดงาน :	
คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร	1
ความเป็นมาของการจัดการประชุม:	
คุณทรงพล เจตนาวาณิชย์	2
การแลกเปลี่ยนกลุ่มย่อย	
- กลุ่มที่ 1 นายก อบต. ,ผู้อำนวยการโรงเรียน	9
- กลุ่มที่ 2 ปลัด อบต.และแกนนำศูนย์พัฒนาครอบครัว	26
- กลุ่มที่ 3 พี่เลี้ยงเยาวชน	34
- กลุ่มที่ 4 แกนนำและเยาวชน	48
สรุปปิดการประชุม	59
ภาคผนวก 1 โครงการส่งเสริมการจัดการความรู้ของเยาวชน	
ในชุมชนท้องถิ่น (4 ภาค)	
ภาคผนวก 2 รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
การขับเคลื่อนงานเด็กและเยาวชนของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)ภาคกลาง

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๑

ณ โรงแรมเบเวอร์ลี่ ฮิลล์ ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์การจัดงาน

โดย คุณปิยะภรณ์ มั่นทะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

คุณปิยะภรณ์ได้ให้ข้อมูลกับที่ประชุมว่า ชื่อมูลนิธิสยามกัมมาจล มาจากชื่อธนาคารแห่งแรกของประเทศไทยคือ “ธนาคารสยามกัมมาจล” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ธนาคารไทยพาณิชย์” ทางธนาคารได้จัดตั้งมูลนิธิ เพื่อทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน แต่เนื่องจากมูลนิธิยังมีประสบการณ์ไม่มากพอ จึงได้ชวนสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) โดย คุณทรงพล เจตนาวณิชย์ มาทำงานร่วมกัน

มูลนิธิฯ มองว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในห้องนี้เป็น “คนพันธุ์ใหม่” ที่จะทำงานร่วมกัน โดยพวกเขาได้เสียสละเวลา กำลังกาย สมอ และชักชวนคนที่อยู่ในพื้นที่เรามาช่วยกันทำสิ่งที่ดี

ทุกครั้งที่มีมูลนิธิฯ มาร่วมในเวทีแบบนี้จะพบคนดีๆ เช่น ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำงานส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน และเด็กๆ เยาวชนที่กำลังทำสิ่งดีๆ ต่อสังคมร่วมกัน เมื่อเด็กทำดีผู้ใหญ่ก็มีความศรัทธาในตัวเด็ก ขอเพียงให้ผู้ใหญ่มั่นใจ เปิดโอกาสให้เด็กทำ และหากเด็กขอการสนับสนุน เราก็ควรสนับสนุนให้เด็กทำสิ่งที่ดีได้มาก ทุกคนเป็นความหวังของประเทศชาติ ขอให้ทุกคนที่ตั้งใจทำงาน ประสบความสำเร็จ

ความเป็นมาของการประชุม

โดย คุณทรงพล เจตนาวณิชย์ ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)

การทำงานเรื่องเด็กและเยาวชนในพื้นที่ จ.สุพรรณบุรี จ.สิงห์บุรี เริ่มต้นเมื่อกลางเดือนกันยายน ๒๕๕๒ โดยทาง สรส. ได้เชิญนายก อบต. จาก จังหวัดสุพรรณบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท ทั้ง อบต.ที่

เคยทำงานร่วมกันมาและ อบรม.ข้างเคียง จำนวน ๘ อบรม.¹ มา
ปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ

จากเวทีดังกล่าว สรส. พบว่า นายกอบต.แต่ละท่านมีความ
สนใจในเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนโดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน บาง
ท่านสนใจเรื่องการพัฒนาครูศูนย์เด็กเล็ก บางท่านสนใจที่จะสนับสนุน
ให้เกิดสภาเด็กและเยาวชนในตำบล

หลังจากนั้น สรส. ได้ไปที่อบต.

หนองไผ่ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๕๑ โดยได้
ประสานวิทยากรคือ คุณระพีพรรณ พัฒนา
เวช ซึ่งเคยเป็น บรรณารักษ์การแพรวเพื่อนเด็ก
บริษัทอมรินทร์ริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

(มหาชน)และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำกิจกรรมรักการอ่าน ไปร่วมให้
ข้อมูลด้วย ท่านนายก อบต.หัวไผ่ ได้เชิญนายก อบต. จักรสิทธิ์ (จังหวัด
สิงห์บุรี) และนายก อบต.วัดดาว (จ.สุพรรณบุรี) เข้าร่วมประชุมด้วย ผล
การพูดคุยในวันนั้น ได้ข้อสรุปร่วมกันว่าทั้ง ๓ อบต.จะร่วมมือกันจัดค่าย
รักการอ่าน กลางเดือนธันวาคม ๕๑ ให้กับครูศูนย์เด็กเล็กและ
ผู้ปกครองที่สนใจ โดยจะเชิญคุณระพีพรรณ เป็นวิทยากร และใช้
สถานที่ของ อบต. หัวไผ่

¹ อบรม.โคกคาม อบรม.บ้านแหลม อบรม.กฤษณา อบรม.องค์รักษ์ อ.วัดดาว อ.หนองหญ้าไซ
จ.สุพรรณบุรี อ.หัวไผ่ จ.สิงห์บุรี อ.หาดอาษา จ.ชัยนาท

อีกพื้นที่หนึ่งคือ อบต.วัดดาว ซึ่งไม่เคยทำงานเรื่องเด็ก เยาวชน มาก่อน ก็ได้เชิญคุณกฤตยา ดิษยวณิช วิทยากรกระบวนการที่มีความชำนาญในการทำกิจกรรมเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนลงไปทำกิจกรรม ให้ เราพบว่า เด็กบางคนหากดูจากภายนอกเหมือนเป็นเด็กเกเร แต่ ลึกลงๆ เขาเป็นคนอยากแสดงออก แต่ขาดเวที ขาดพี่เลี้ยง เขาจึงไป แสดงออกในด้านอื่นๆ เช่น ชิงมอเตอร์ไซด์ เป็นต้น เดิมทีเดียวเราคิดว่า เด็กเหล่านี้ซึ่งดูเหมือนเด็กมีปัญหาคงไม่สามารถเล่นกับน้องๆ ได้ แต่ กิจกรรมที่จัดขึ้น ทำให้เด็กได้เรียนรู้ คิด ฟัง ถ่ายทอดออกมาเป็นรูปภาพ ได้เป็นอย่างดี

ขณะนี้จากการประเมินโรงเรียนทั้งหลายพบว่า ศักยภาพในการ คิด วิเคราะห์ของเด็กต่ำ เพราะครูสอนเด็กแบบผู้ใหญ่ ไม่เข้าใจจิตใจ เด็ก ทำให้เด็กเบื่อหน่าย หนีโรงเรียน กิจกรรมครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเด็ก สามารถฝึกทักษะการคิด การพูด การนำเสนอ ฯลฯ ผ่านการเล่นได้

นอกจากนั้น เราพบว่าปัญหาต่างๆ ที่มักคิดว่าเป็นปัญหาของเด็ก แต่แท้จริงเป็นปัญหาที่มาจากผู้ใหญ่ เด็กได้สะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้น ในชุมชนเยอะแยะมาก เช่น การดื่มสุรา การทะเลาะวิวาท การขาด ความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน เด็กบางคนอยากให้พ่อกลับมา สนใจครอบครัว ลดละเลิกอบายมุข ตอนนี้อยู่เด็กเกิดความสับสน ครูสอน สิ่งที่ดี แต่เมื่อกลับมาเจอในครอบครัวก็เจอปัญหา เด็กๆ บางคนอยาก เล่นดนตรี ไปเช่าเครื่องดนตรีมาเล่น แต่พ่อแม่ก็คิดว่าเด็กไปทำสิ่งไม่ดี

เมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมที่เหมาะสม พ่อแม่ถึงได้เห็นศักยภาพ ความสามารถ ของเด็กอย่างที่ไม่เคยเห็นมาก่อน กิจกรรมได้ทำให้เด็ก เกิดความสนุก พ่อแม่ก็มีรอยยิ้ม และเกิดคำถามต่อว่าแล้วจะเดินต่อกัน อย่างไร จากเวที เด็กอยากทำอะไรที่หลากหลายมาก เช่น เล่นดนตรี เล่นกีฬา งานศิลปะ ออกกำลังกาย ๙ ล ๙ อบต. จะมีวิธีการสนับสนุน อย่างไร

ปีหน้า (ปี ๒๕๕๒) อาจเกิดวิกฤติเศรษฐกิจเหมือนหรือแรง กว่า ปี ๒๕๔๐ ชาวออกมาแล้วว่าจะมีคนว่างงานไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านคน บริษัท ห้างร้านต่างๆ จะปลดคนงาน อะไรจะเกิดขึ้นกับเมืองไทย ใน หลวงได้เคยตรัสว่า เกษตรเปรียบเสมือนฐานชีวิต ที่จริงเกษตรให้อะไร มากกว่าที่เราคิด เกษตรทำให้คนรู้จักอดทน อดกลั้น รู้จักที่จะรอ เป็น กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ฝึกเด็กได้หลายอย่างแต่เราก็มักจะสอนเด็กและ ให้ความสำคัญเฉพาะเรื่องเทคนิคเท่านั้น เราน่าจะไปช่วยครูเกษตรจัด กระบวนการเรียนรู้ด้านเกษตรแบบ “เรียนปนเล่น เล่นปนเรียน” ให้กับ เด็กดีไหม

ปัญหาของเด็กเท่าที่เราจะดมได้จากผู้ปกครอง คือ เด็กติด โทรศัพท์ ติดเกม ติดเพื่อน ติดโทรศัพท์ ติดเที่ยว ติดผู้หญิง ติดบุหรี ติด เหล้า ติดยาเสพติด ไม่มีระเบียบ ไม่อดทน ไม่อดกลั้น แต่ปัญหาเหล่านี้ เกิดจากผู้ใหญ่ที่ไม่ค่อยมีเวลาและความใส่ใจต่อเด็ก รากของปัญหาคือ

เด็กขาดการบ่มเพาะและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีพอ จากผู้ปกครองและโรงเรียน

พฤติกรรมเด็กเกิดจากการหล่อหลอมของสิ่งรอบๆ ตัว ที่พ่อแม่ต้องช่วยกลั่นกรอง ตักเตือนลูก แต่ปัจจุบันในชุมชนไม่มีใครเตือนใคร ไม่สนใจซึ่งกันและกัน สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก มีเงื่อนไขมากมาย ที่ทำให้เราไม่เหมือนเดิม เช่น ปัญหาหนี้สิน ทำให้พ่อแม่ต้องมุ่งแสวงหารายได้ บางครอบครัวต้องออกไปทำงานทำที่อื่น ทิ้งลูกให้อยู่กับปู่ ย่า ตายาย ซึ่งก็มีข้อจำกัดในการเลี้ยงดูมากมาย พ่อแม่ลูกแยกกันอยู่คนละทาง ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวขาดความอบอุ่น สื่อที่ทะลุทะลวงเข้ามาถึงห้องนอน เกิดการเลียนแบบสื่อในทางที่ไม่พึงปรารถนา ฯ ล ฯ

เมื่อเด็กไปโรงเรียน ครูสอนไม่สนุก เด็กก็หนีเรียน ไม่ชอบเรียน ครูสอนมุ่งแต่ถ่ายทอดเนื้อหาไม่มีเวลาที่จะสอนให้เด็กคิด วิเคราะห์เอง เด็กจึงคิดไม่เป็น

ทุกข์ของความเป็นครู ที่ระดมจากพวกครูก็ คือ มุ่งงานรับผิดชอบมาก ขาดครูที่ชำนาญ ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง เป็นต้น

วัดเคยเป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณของคนในชุมชน มีทุกชีวิตทางใจ แต่ก่อนเดินมาวัด ได้พูดคุยกับหลวงพ่อบริบททุกข์กับหลวงพ่อบริบทหลวงพ่อบริบทให้สติ คิดได้ ก็มีกำลังใจกลับไปต่อสู้ชีวิตต่อ แต่ในปัจจุบันจะมีสักกี่วัด ที่ยังสามารถทำบทบาทนี้ได้

เมื่อมูลนิธิ มาขอให้ สรส. เข้ามาช่วยทำงานเรื่องเด็กและ
เยาวชน สรส.ก็ได้เข้ามาเรียนรู้กับกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่ ทั้ง อบต. ครู
กศน. ชุมชน เด็กและเยาวชน ได้จัดเวทีพูดคุยกันหลายครั้ง พบว่าการ
พัฒนาเด็กและเยาวชนนั้น เราจะทำแบบแยกส่วนคงไม่ได้ ต้องมองเห็น
ความเชื่อมโยง และต้องอาศัยความร่วมมือจากคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้ง
ตัวเด็กเอง ผู้ปกครอง ครู ชุมชน วัด อบต. การขับเคลื่อนต้องเน้นเรื่อง
“การเรียนรู้” ของคนทุกฝ่าย จึงได้เชิญ กศน. ผอ.โรงเรียน นายกฯ อบต.
มาร่วมการพูดคุยว่าเราจะร่วมมือกันอย่างไรดี เพื่อลูกหลานของเราจะ
กลายเป็น “คนดี คนเก่ง มีความสุข” อย่างที่พวกเราทุกคนอยากจะได้เห็น

ที่เราเริ่มวันนี้ ไม่ได้เริ่มจากศูนย์ แต่เริ่มจากสิ่งที่มีอยู่
แล้ว มูลนิธิ และ สรส. จะเข้ามาช่วยเสริมทุนของท่านที่มีอยู่ให้เกิด
ความเข้มแข็ง จุดเด่นของ มูลนิธิ กับ สรส. คือ มีเครือข่ายคนทำงาน
เรื่องเด็ก เยาวชนมาก สามารถชวนเพื่อนมาช่วยหนุนเสริมการทำงาน
ของท่านได้ เรามาช่วยให้ความฝันของท่านเป็นจริง การทำงานนี้ไม่มี
การบังคับ ขึ้นอยู่กับการสมัครใจ เงื่อนไขที่จะทำให้งานสำเร็จคือ ใจมา
ก่อน เห็นคุณค่าของงาน ไม่ใช่การสั่ง การบังคับ

สรส. มีวิธีการทำงานที่เน้นการรู้เรา รู้เขา รู้สถานการณ์ ที่ผ่าน
มาเราเข้าไปศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนและครอบครัว
เราได้คุยกับเด็ก ได้คุยกับผู้ปกครอง ได้คุยกับครู ได้คุยกับแกนนำชุมชน

และ อบต. เราพบเห็นทุนในชุมชนมากมายที่สามารถนำมาจัดการให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนาเด็กและเยาวชนของแต่ละพื้นที่ได้

สำหรับ อบต. นั้น เราได้คุยถึงแนวโน้มอนาคต แนวโน้มปัญหาของการที่ อบต. จะทำอะไร หรือไม่ทำอะไร ความหมายของการเป็นรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งเปรียบเสมือนประเทศเล็กๆ ประเทศหนึ่งเป็นประเทศตำบล ที่ต้องมีวิธีการบริหารจัดการตนเอง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในตำบล

การสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของเยาวชน เราต้องเริ่มต้นที่การกระตุ้น ความอยาก ความสนใจที่สร้างสรรค์ของเด็ก ซึ่งเราพบว่าปกติจะมีอยู่ในตัวเด็กแล้ว เพียงแต่เราต้องมีกระบวนการที่เหมาะสมในการสกัดสิ่งเหล่านี้ออกมาจากตัวเด็ก เราควรให้เด็กเลือกทำในเรื่องที่ตัวเองสนใจ มีการคิดและพัฒนาโครงการด้วยหลักการของการจัดการความรู้ มีการนำเสนอโครงการต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อเรียกศรัทธาในตัวเองและจากคนในชุมชน สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสลงมือทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจเพื่อพัฒนาตนเอง และบันทึกร่องรอยการเรียนรู้ สนับสนุนให้เด็กมีทักษะในการถอดบทเรียน เพื่อจะได้เรียนรู้เชิงลึกในสิ่งที่ตัวเองปฏิบัติ

นอกจากนั้น เราต้องสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสออกไปเรียนรู้นอกพื้นที่ด้วย เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างแรง

บันดาลใจในการเรียนรู้ การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การเขียน Blog การนำเสนอภาพความสำเร็จ ความก้าวหน้า

ทั้งหมดนี้เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสบ่อยๆในการ ฝึกทักษะ การฟัง การคิด การตั้งคำถาม การนำเสนอ การบันทึก การลงมือปฏิบัติ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของ “การสร้างปัญญา”

ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ เราจะดูที่ตัวเด็ก คือดูที่ผลงานของเด็ก และคุณภาพในตัวเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป

การแลกเปลี่ยนในกลุ่มย่อย

ในช่วงบ่ายมีการแบ่งกลุ่มย่อย ออกเป็น ๔ กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ นายก อบต. ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการ การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)

กลุ่มที่ ๒ ปลัด อบต. และแกนนำศูนย์พัฒนาครอบครัว

กลุ่มที่ ๓ พี่เลี้ยงเยาวชน

กลุ่มที่ ๔ แกนนำและเยาวชน

กลุ่มที่ ๑ นายก อบต. ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการการศึกษานอกโรงเรียน²

๑. สถานการณ์ปัญหา

พบว่าเด็กจบมาแล้วออกนอกชุมชน และในชุมชนเองก็ไม่มีกิจกรรมการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รากของปัญหาที่สำคัญเกิดจากครอบครัว และชุมชนไม่ใส่ใจต่อการพัฒนาเรียนรู้เด็ก และไม่เชื่อมั่นต่อศักยภาพเด็ก ทั้งนี้เพราะปัญหาหนี้สิน และเศรษฐกิจอื่นๆ ทำให้แต่ละครอบครัวไม่มีเวลาใส่ใจเด็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีแผนการพัฒนาเด็กที่ชัดเจน สภาพแวดล้อมทั้งสื่อ การขยายตัวอุตสาหกรรม ดึงแรงงานเยาวชนออกนอกชุมชน เกษตรกรไม่มีความหวัง

² คุณอำนวย : ทงพล เจตนาพาณิชย์ คุณบันทึก : วรินทร์า บุญชัย

ต่อการทำเกษตร ทำให้ไม่เห็นโอกาสการใช้เกษตรสร้างการเรียนรู้ให้แก่ชุมชน

๒. โครงการเด่น กิจกรรมเด่น ของแต่ละพื้นที่ (วิธีคิด วิธีทำ ผลที่เกิด)

อบต.แม่ทา จ.เชียงใหม่ :
(คุณกนกศักดิ์ ดวงแก้วเรือน)

ตำบลแม่ทาอยู่ติดกับจังหวัด

ลำปาง และลำพูน เป็นตำบลชายแดนเล็กๆ

เพราะฉะนั้นการดูแลจากระบบส่วนราชการ

ก็จะไม่ค่อยเข้าถึงเท่าไร ถือเป็นวิกฤติ แต่ก็

เป็นโอกาสทางหนึ่ง เพราะทำให้ได้รับความสนใจจากองค์กรพัฒนา

เอกชน (NGOs) เข้าไปทำงาน ทำให้ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้มากมาย

กลายเป็นพื้นที่ที่ทำเรื่องการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ป่าชุมชน หรือ

การทำเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ ทางผู้ใหญ่ของชุมชนทั้งที่เป็นข้าราชการ และไม่เป็น

ข้าราชการ ผู้นำธรรมชาติ ทำเรื่องดีไว้หลายเรื่อง เช่น สิทธิชุมชน ป่า

ชุมชน เกษตรกรรมยั่งยืน แต่ปัญหาสำคัญคือ สมัยปี พ.ศ.๒๕๔๐ พ่อ

แม่ในหมู่บ้านได้ผลลึกลับออกจากวิถีเกษตร ส่งลูกไปเรียนหนังสือสูงๆ

ทำงานดีๆ ในขณะที่แม่ทามีคำตอบที่ชัดเจนแล้วว่า ถ้าเราทำเกษตร

ยั้งยืน เราจะอยู่ได้ เหมือนที่ในหลวงทำในปี ๒๕๒๙ มีครอบครัว
ประมาณ ๑๐๐ กว่าครอบครัวที่พิสูจน์ให้เห็น พื้นที่เราเป็นพื้นที่จัดการ
เรียนรู้ให้กับคนข้างนอกเยอะมากแต่คนข้างในเขาไม่ค่อยฟังเรา อยู่ใกล้
ลำพูน ห่างจากนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือแค่ ๓๐ กม. วันหนึ่ง
ประมาณ ๑๕ คันรถตู้ที่ขนคนไปทำงาน ไป-กลับ คนที่จบ ม.๖ จะ
ทำงานในนิคมกันเยอะ ไม่ทำไร่ทำนา ก็เป็นปัญหาที่ผู้ใหญ่พยายามจะ
ทำเรื่องนี้

พอดีผมกลับไปอยู่บ้าน อาศัยว่าเป็นลูกกำนัน ซึ่งพ่อเป็นคนใน
กระบวนการทำงานพัฒนาชุมชน เลยเป็นกลุ่มหนุ่มสาวที่รวมตัวกัน
เฉพาะกิจ เช่นมีงานปอยหลวง งานบุญ ก็รวมตัวกันทำครั้งหนึ่ง พอเรา
เข้าไปในชุมชนก็เห็นว่า การแก้ปัญหาของเยาวชนเป็นแค่งานสนุกสนาน
จัดกีฬา จัดงานรื่นเริงต่างๆ เลยคิดกันว่า รูปแบบที่จะให้เยาวชนของเรา
ทำงานด้วยกัน ควรจะเป็นอย่างไร เราจัดตั้งเครือข่ายเยาวชนของตำบล
แม่ทา ซึ่งทางน้องๆ ให้ผมเป็นประธานตำบล ก็เลยเคลื่อนงานในแนว
ของการสร้างการเรียนรู้

สมาชิกเครือข่ายเยาวชนมี ๓๐๐ กว่าคน แต่มีแกนนำ ๑๕ คน
ซึ่งเป็นหัวใจทั้งหมู่บ้าน เรามี ๗ หมู่บ้าน คัดเลือกจากเยาวชนแต่ละ
หมู่บ้านมาหมู่บ้านละ ๒ คน เป็นเครือข่ายเยาวชน ทำงานเป็นพี่เลี้ยง
ให้กับน้องๆ กิจกรรมก็ทั่วๆไป เรื่องจัดกีฬาให้น้องๆ แต่ตรงแกนนำ ๑๕
คน เราใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้พวกเขา

เพราะ ๑๕ คนนี้ มีที่มาแตกต่างกัน บางคนเรียนจบปวส. บางคนเรียน
จบปริญญาตรีหางานข้างนอกทำไม่ได้ ก็ต้องกลับมาอยู่ในชุมชน ก็ต้อง
หาอะไรให้กับ ๑๕ คน เพื่อให้อยู่ในชุมชนให้ได้ เราใช้งบประมาณของ
งานวิจัยมาส่งเสริมการทำอาชีพเสริม ทั้ง ๑๕ คนจะเจอกันตลอดทั้งปี
พอทำงานได้สักพัก ประกอบกับทางสหกรณ์ ทางผู้นำชุมชน ที่
เมื่อก่อนเป็นคณะกรรมการกลางแม่ทา ซึ่งเป็นองค์กรชาวบ้านได้
ยกระดับขึ้นเป็นสหกรณ์เกษตรยั่งยืนแม่ทา ก็เลยกลายเป็นนิติบุคคล มี
ตำแหน่งงานว่างสำหรับเจ้าหน้าที่ ๑๕ คนนี้ เลยได้เข้าไปทำงานภายใต้
สหกรณ์ ซึ่งถือว่ามีงานเป็นหลักเป็นแหล่ง ส่วนหนึ่งเราก็ทำงานที่เร
ถนัด เช่นเรื่องคอมพิวเตอร์ เรื่องของการส่งเสริมเกษตรต่างๆ แต่ส่วน
หนึ่งคืองานที่ผู้ใหญ่มอบหมายให้เราทำ ได้แก่ การสร้างรุ่นน้องให้
กลับมาอยู่ในชุมชน

ประมาณปี ๒๕๔๗ ทางอ.ทรงพลได้เข้าไปทำกิจกรรมในพื้นที่
ภาคเหนือ อาจารย์ก็คิดเหมือนคนในชุมชนแม่ทาวว่า ทำอย่างไรที่จะให้
เด็กกลับมาอยู่ที่บ้าน เราเริ่มต้นด้วยการไปหาเด็กในชุมชนที่อยาก
กลับมาอยู่บ้าน ไปรวบรวมองค์ความรู้ในชุมชนเรื่องของการจัดการ
ทรัพยากร เกษตรยั่งยืน เหมือนฝาย เรื่องของกลุ่มองค์กรต่างๆที่แม่ทามี
เยอะมาก คล้ายทำงานวิจัย รวบรวมองค์ความรู้ เรื่องเกษตรก็ให้ลงมือ
ปฏิบัติ โดยมีเป้าหมายว่า เมื่อคุณได้องค์ความรู้เสร็จ คุณต้องมีส่วน
เกษตรของตัวเองอย่างน้อย ๑ ส่วน เพื่อจะเลี้ยงตัวเองให้กับชุมชนได้

เป็นเรื่องของการพิสูจน์ว่า เด็กถึงจะจบปริญญาตรี แต่ถ้ามีสวณ ๑ แปลง ให้ทำเกษตรแบบยั่งยืน พื้นที่ประมาณ 2 ไร่ ก็สามารถจะเลี้ยงตัวเอง และครอบครัวได้ เลยกลายเป็นต้นแบบของเด็กๆในตำบลว่า ถึงแม้เราจะเรียนจบมาจากข้างนอก เราก็สามารถกลับมาในชุมชน กลับมาเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ทำเกษตรยั่งยืน ไม่ใช่เกษตรเชิงเดี่ยว

ในปีเดียวกัน มีการเลือกตั้ง อบต. ทางผู้นำก็อยากให้เด็กเข้าไปทำงาน ทางที่มงานก็ส่งผมลงสมัคร ก็ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมัยแรก พอเข้าไปก็ใช้กระบวนการเหมือนกับที่ทำงานกับชาวบ้าน และอาจารย์ ที่จะสร้างให้เด็กกลับมาอยู่ในชุมชน ทางนายก ปลัด ส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา เราก็ต้องจัดการให้เขายอมรับว่า อบต.มีบทบาทในการทำงาน ตรงนี้ ถ้าสี่ส่วนนี้คุยกันรู้เรื่อง มันก็จะสามารถช่วยกันไปตามเป้าหมายที่เราวางไว้ ตอนนี้ทางอบต.ก็พยายามหนุนเรื่องนี้ แม้กระทั่งข้อมูลต่างๆก็จะเป็นเรื่องของทางเยาวชนทั้งหมด

ผมใช้ประสบการณ์ที่ว่า ถ้าให้เด็กทำงานวิจัย ทำงานเก็บข้อมูล เด็กจะอยู่ด้วยกันนาน แล้วงานวิจัยมันจะตอบสนองของอบต.ได้ งานที่ฟ้าก็มี แต่เขาจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ แต่ถ้าเป็นงานวิจัย เก็บข้อมูล เขาทำได้ดีตลอดทั้งปี และอบต.ก็จะสามารถสนับสนุนเขาได้ตลอดทั้งปี ตอนนี้อบต.ก็ไปต่อโครงการต่างๆ ซึ่งสามารถจะมาสวมกับเด็กๆ ตอนนี้เรามีที่มงาน ซึ่งเราเป็นกองเลขของตำบลประมาณ ๒๐ กว่าคน จะทำงานทุกหมู่บ้าน มีค่าตอบแทนจากสถาบันบ้าง ตอบแทนจากสหกรณ์บ้าง

บทบาทคือ การใช้ความรู้ในด้านเทคโนโลยีต่างๆ การจด การเขียน ส่วน
ผู้ใหญ่ก็ทำงานเรื่องการจัดการทรัพยากร ทำด้านกระบวนการ เราเป็น
เด็กก็ทำเรื่องเอกสารต่างๆ ซึ่งผู้ใหญ่เราจะขาดตรงนี้

ตอนนี้ที่นิคมอุตสาหกรรม ก็ทำงาน ๑ เดือน ปิด ๒ เดือน นั่นๆ
ที่ทำงานที่นิคม เริ่มจะไม่มีที่ไป ก็ต้องเป็นภาระของชุมชน เราโชคดีที่เรา
มีโมเดลว่า คุณกลับมาเป็นเกษตรกรได้ เรามีตลาดให้ เรามีทางเลือกให้
ที่ทางต่างประเทศต้องการ เรามีองค์ความรู้ต่างๆให้ ตอนนี้อบต.ก็
ร่วมกับองค์กรต่างๆ ทำการขับเคลื่อนเรื่องนี้ ที่จะสร้างคนรุ่นใหม่ให้
กลับมาในชุมชน

ปัญหา : แบ่งเป็น ๓ ส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือ อบต. ที่เน้นดูแลเรื่อง
โครงสร้างพื้นฐานอย่างเดียว ไม่ค่อยสนใจงานเยาวชน ๔ ปีแรกได้รับ
ความสนใจจาก อบต.น้อยมาก แต่ที่สามารถขับเคลื่อนงานได้ เพราะมี
เครือข่ายผู้ใหญ่ อย่างเครือข่ายสหกรณ์แม่ทาคอยต่อให้ จนปี พ.ศ.
๒๕๔๗ เมื่อผมได้เป็นสมาชิก อบต.ก็สามารถแก้ไขได้

ส่วนที่สอง ผู้ปกครองไม่ค่อยเห็นด้วยที่จะให้ลูกหลานกลับมา
อยู่บ้าน อยากให้ทำงานในเมืองมากกว่า แต่แก้ปัญหาโดยการให้ลูกของ
ผู้นำธรรมชาติกลับมาอยู่บ้าน และมาทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ลูกของ
ชาวบ้านคนอื่นๆเห็นว่า ลูกหลานกลับมาอยู่บ้านได้ มีงานรองรับ
นอกจากนี้เราก็พยายามหาโครงการวิจัยมาเชื่อม เพื่อให้เขาสามารถ
เลี้ยงตัวเองและครอบครัวให้ได้ ได้ใช้ความรู้ของเขา

ส่วนที่สาม การยอมรับจากโรงเรียน อาจเป็นเพราะเราใจร้อน พยายามบุกเข้าไปเปลี่ยนแปลงระบบการสอนในโรงเรียน ในปี ๒๕๔๗ กฎหมายกำหนดให้มีหลักสูตรท้องถิ่นร้อยละ ๓๐ แต่ยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน จึงเกิดการต่อต้าน ถึงขั้นมีการเดินขบวนไล่ แต่สุดท้ายเข้าไปคุยใหม่ ก็ตกลงกันได้ ใช้เวลาประมาณ ๓-๔ ปี จึงลงเอยด้วยดี

โรงเรียนบ้านหนองไผ่ :

(ผู้อำนวยการ พนม จันทร์ดิษฐ์)

การทำงานเกิดจากแรงบันดาลใจ เริ่มต้นด้วยการสำรวจบริบทก่อน พบว่า เด็กจบ ๒๐ คน ได้ไปเรียนต่อแค่ ๔-๖ คน

นอกนั้นลาออกไปทำงานทุกปี เราเลยมานั่งคุยกันว่า จะแก้ไขปัญหานี้ อย่างไร จึงหันมาจัดแนวทางหลักสูตรท้องถิ่น ฝึกในเรื่องของอาชีพ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เช่น เพาะปลูก เห็ด สวนสมุนไพร แต่ละฐานการเรียนรู้ ครูคนไหนสนใจก็นำไปอยู่ในหลักสูตรของตน เด็กจะทำงานเป็นโครงการ เพื่อให้เด็กคิดเป็นระบบ ปรากฏว่าโครงการได้รับรางวัล และเมื่อเด็กไปเรียนต่อทางสายไหน ก็สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้ในทุกการเรียน

ผมพบว่าพอฝึกเด็ก เด็กมีทักษะ แต่ปัญหาคือพอเด็กจบ พ่อแม่ กลับพาเด็กไปทำงานในเมืองมากกว่าทำงานในชุมชน เราก็เลยเชิญผู้ปกครองมาเรียนรู้ในการเรียนด้วย เป็นการขับเคลื่อน ๓ ประสานคือ

เด็ก ครู ผู้ปกครอง แต่เราอยากให้มีส่วนเสริมในเรื่อง อบท.มากขึ้นว่า นี่เป็นโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง นายก อบต.เห็น ก็มาช่วยเสริม ทุกกิจกรรมช่วยปลูกฝังเรื่องคุณธรรมให้กับเด็กและเยาวชนอย่างมาก เพราะเขาทำแล้ว เขามีความขยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ ทุกอย่างมันจะตอบโจทย์ในสิ่งที่เขาทำ ทุกกิจกรรมที่เราสร้างขึ้นมา เราอธิบายให้ผู้ปกครองฟังว่า เพื่อให้เด็กเกิดคุณธรรม และได้แนวเศรษฐกิจพอเพียง ผลสำเร็จคือความภูมิใจได้รับรางวัลสถานศึกษาพอเพียง สรส.ไปช่วยฝึกการถอดบทเรียนว่าเป็นอย่างไร แต่แต่ละฝ่ายต่างมีแรงบันดาลใจ สิ่งที่เราทำออกมา ถ้าไม่มี สรส.มาช่วยจัดการความรู้ เราก็คงทำของเราไปเรื่อยๆแบบไม่มีการถอดบทเรียน แต่สรส.ช่วยมาฝึกเรื่องการถอดบทเรียน ทำให้เด็กมีแรงบันดาลใจ ได้ในเรื่องของจิตวิญญาณ มีคนมาดูงานทุกเดือน ช่วยทำให้เด็กได้ทบทวน และเป็นความภูมิใจของเด็ก

การที่รัฐบาลกำหนดกลยุทธ์ออกมา สิ่งที่เราเรียนเราทำไปตอบสนองกลยุทธ์ทั้งหมด กลยุทธ์ที่ ๑ ขับเคลื่อนเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ ๒ เรื่องการเปิดโอกาส กลยุทธ์ ๓ เรื่องการมีส่วนร่วม สรุปว่าตอนเริ่มเราไม่ได้คำนึงถึงกลยุทธ์ที่มาจากส่วนกลาง แต่ปรากฏว่างานที่เราทำไปตอบสนองทุกกลยุทธ์

กระบวนการ : เราเริ่มต้นการดูจุดอ่อนจุดแข็ง บริบทของพื้นที่ก่อน ดูจุดเข้าว่าอันไหนเหมาะกับพื้นที่ โรงเรียนเราเริ่มต้นจะเดินในเรื่องเกษตร ครูเราก็ไปเรียนรู้เรื่องนี้กับปราชญ์ชาวบ้านและวิทยาลัยเกษตร

ให้วิทยากรลงมาช่วยหนุนเสริมกับครู อาจารย์เอนักศึกษาจากวิทยาลัย
เกษตรมาเป็นพี่เลี้ยงให้ครูในโรงเรียน ภาคีก็มีวิทยาลัยเกษตร ประชาญ
ชาวบ้าน อบต.กระบวนการคือต้องมองว่าอะไรมาเกี่ยวหนุนกับโรงเรียน

ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ อบต.ทำยน้ำ จ.พิจิตร :
(คุณสมชาย สังขวิสุทธิ)

โรงเรียนผมมีตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึง ป.๖ ไม่ใช่โรงเรียนขยาย
โอกาส เราเลยมาดูเรื่องคุณภาพการศึกษาว่าผ่านเกณฑ์เป็นอย่างไร
เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ปรากฏว่าตกต่ำ จึงมีการ
ปรึกษากับทางทีมครู และไปเชื่อมกับอบต. ปัญหาพบว่า คุณภาพ
การศึกษาดกกลง เด็กอ่านหนังสือไม่ออก ต้องมาคัดกรองเด็ก ซึ่งมีเด็กผ่าน
๒๐ คนจาก ๑๐๐ จึงมีวิธีการปรับกระบวนการเรียนการสอน ร่วมกับ
อบต. เริ่มจากการถอดบทเรียนว่ามีปัญหาอะไร ส่งครูไปอบรม ฝึกการ
อ่านการเขียน และมีการจัดทำโครงการเล็กๆของเด็ก ปัญหาผู้ปกครอง
มีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ชุมชนมีปัญหาเรื่องการเสพสุรา ซึ่งส่งผลต่อ
ลูกหลาน เราจึงมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อบรมคุณธรรม
จริยธรรม พาเด็กไปเข้าค่าย อบต.เป็นคนสนับสนุนงบประมาณ

วิธีการแก้ไข กำลังดำเนินการ และต่อใช้เวลาไม่ต่ำกว่า ๓ ปี

อบต.ทำนน้ำ จ.พิจิตร :
(คุณประกาศิต แจ่มจรัส)

เคยทำงานเป็นนักกิจกรรมทางสังคมกับองค์กรพัฒนาเอกชน
จนปี ๒๕๔๓ ได้มาทำงานป่าชุมชน และสร้างเครือข่ายเกษตรกรรม
รวมทั้งได้ทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยมาทำวิจัยเรื่อง
สารเคมีในนาข้าวที่จ.พิจิตร จากการทํางานวิจัยทำให้ได้รู้จักกับ
สาธารณสุขจังหวัด ได้สร้างเครือข่ายกับสมาชิกอบต.ผ่านคณะกรรมการ
เครือข่ายเกษตรกรรม และยังใช้งานวิจัยในการค้นหาผู้สูงอายุ จน
สุดท้ายในปี ๒๕๔๔ เมื่อเครือข่ายเริ่มอยู่ตัว ได้ส่งสมาชิกลงเลือกตั้ง
อบต. จนยึด อบต.ได้ และทำงานวิจัยคู่กันไปในเรื่อง อบต.ภาค
ประชาชน ใช้สถานการณ์ตรงนี้สร้างงานเยาวชนรักบ้านเกิดขึ้นมาโดยใช้
ระบบอุดหนุนคุณธรรมและให้เยาวชนคิดเอง ทำเอง เราเป็นแต่เพียง
คอยติดตามผล

นอกจากนี้ เราก็ไปทำบันทึกความร่วมมือกับตำรวจ เพื่อดูแล
เรื่องยาเสพติด สามารถบอกได้ว่า เยาวชนบ้านผมไม่มียาเสพติด
บทบาทที่สำคัญของ อบต. คือการหนุนเสริม ไม่ใช่เป็นการเข้าไปทำให้
เพราะเชื่อว่า ถ้าเราสร้างปัญญา สร้างความรู้ และการถอดบทเรียนให้
เยาวชน ให้เขาคิดชัดเจน และเราคอยหนุนเสริม เขาจะเดินได้เอง

ข้อเด่นคือวิธีคิดในการจัดงบประมาณ สมาชิกที่มีในเครือข่าย
เยาวชน ฝ่ายป้องกัน โครงสร้างพื้นฐาน การให้เงินใช้ระบบหนุนเสริม

วิธีการให้คนคิด คนทำ ทางอบต.คอยหนุนเสริมเรื่องงบประมาณ เรา
เริ่มต้นจากการสร้างคน ใช้การศึกษาเชิงลึก หลังจากนั้นค่อยมาสร้าง
สำนักงาน

อบต.วังน้ำลาด :

(คุณประยงค์ มาลัย)

เดิมอยู่กระทรวงศึกษาธิการ มีการจัดเวทีมาร่วมแลกเปลี่ยน
สมัยที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนขาดหลายอย่าง เลยตั้งเป้าว่าหลังเกษียณ
ต้องเป็นนายกอบต.เพื่อพัฒนาเรื่องเด็กและเยาวชน ต่อมาทำงานกับ
กองทุนเพื่อสังคม (SIF) เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพราะโรงเรียนที่อยู่เป็น
ป่าพื้นราบก็สร้างโรงเรียนในป่า เพื่อให้เด็กเรียนรู้ หลังจากเป็นนายก
อบต. โครงการแรกคือ คาราวานเสริมสร้างเด็ก ร่วมกับ ๓-๔ อบต. มี
นักศึกษาหลายแห่งมาฝึกงานที่อบต. ก็เริ่มหางบมาสร้างสภาเด็กของ
อบต. โดยพาไปละลายพฤติกรรมที่สตั๊ดฮีบ ให้เด็กแลกเปลี่ยน ค้นหาผู้นำ
สภาเด็ก มีฝ่ายต่างๆ เช่น ครู พี่เลี้ยง หมอ ตำรวจ ขณะนี้ทำงานร่วมกับ
หลายเครือข่าย เช่น สภาการศึกษา ปตท.เอาอบต.ที่ปลูกป่า ๙ อบต.มา

ทำงานร่วมกันในเรื่องวิถีเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการพัฒนา
ภาษาอังกฤษของเด็ก ก็ขอขอบคุณจากหน่วยสันติภาพของ ดร.สุจินทร์
พิศสุวรรณ และดร. สมเกียรติ อ่อนวิมล มาช่วยสอน เราเคยทำงานที่มี
ฐานมาจากองค์กร Save the Children

อบต.วัดดาว จ.สุพรรณบุรี :
(คุณประทีพ รัศมี)

มีการทำงานร่วมกับมูลนิธิข้าว
ขวัญ สร้างโรงเรียนชาวนาแนวคิดเริ่ม
จากการพัฒนาคนก่อน พัฒนาครู และ
ไปขยายเรื่องของโรงเรียนชาวนาต่อ เป็นศูนย์สร้างและถ่ายทอดเรื่อง
เกษตรปลอดสารพิษ การมีส่วนร่วมเน้นเอาโรงเรียนเข้าหาชุมชน
หลังจากนั้นได้ใช้แนวคิดโมเดลประเทศ³มาพัฒนาแกนนำ ประสบ
ความสำเร็จเรื่องการขับเคลื่อนให้ชาวบ้านตื่นตัวในเรื่องวัฒนธรรม จาก
การวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ บทบาทอบต.
คือให้งบประมาณชุมชนไปทำโครงการ ซึ่งชุมชนเสนอเรื่องการฟื้นฟู
วัฒนธรรม เช่น ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง งานเดือน ๑๐ฯ ล ฯ

³ เป็นแนวคิดที่ถือว่า อบต. เปรียบเสมือนประเทศเล็กๆประเทศหนึ่ง ควรมีแผนงานและแกน
นำที่ทำหน้าที่รับผิดชอบแต่ละเรื่องอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง เปรียบเสมือนรัฐมนตรีแต่ละ
กระทรวง เป็นแนวคิดที่เชื่อมโยงการพัฒนาที่เน้นในการจัดทัพ จัดคน จัดระบบความสัมพันธ์
คนในชุมชนใหม่ เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารตนเองแบบบูรณาการโดยเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง

พบว่า การฟื้นฟูวัฒนธรรมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมได้ นอกจากนี้ก็มีการฟื้นฟูเรื่องกีฬา ช่วยพัฒนาเรื่องของผู้นำ การสร้างโมเดลประเทศ ทำให้เราได้กระจายงานไปให้คนอื่น ๆ สร้างผู้นำใหม่ๆ กีฬาก็ไปเชื่อมกับวัฒนธรรม นอกจากนี้ก็มีประเด็นเรื่องเกษตร นอกเหนือจากโรงเรียน ชาวนา ซึ่งได้ผลแรกๆแค่ ๒๐% แต่เดี๋ยวนี้ขยายไปมากแล้ว

เรื่องเยาวชน ๑๐ กว่าปีไม่เคยจับเพิ่งมาคิด เพราะมีปัญหาเยอะ เราหาเด็กรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทนเราไม่ได้ และเด็กก็ไม่ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เลยคิดจะทำ แต่พอเปิดงานเยาวชน พบว่าที่เราเข้าใจนั้น ผิดหมด ภาพที่เราเห็นว่าเด็กไร้สาระ ไม่มีประโยชน์ มันไม่ได้เป็นอย่างที่คิด แต่พบว่าเด็กได้ไปทำกิจกรรมหลายอย่างข้างนอก เช่น การเล่นดนตรี แต่การที่ไม่เห็นในชุมชน เพราะในชุมชนไม่มีเวทีให้เขาเล่น พอเราไปสร้างเวทีระดมความเห็นแล้วพบว่า เขามีความคิดอยากทำอะไรหลายอย่าง เวทีวันนั้นที่เราลงทุนไปแค่ ๓-๔ หมื่นบาท แต่ผลที่ได้ ออกมาคุ้มค่า ได้รู้ว่าเด็กคิดอย่างไร เมื่อเขาคิดเป็น เขาจะรู้ว่าเขาจะมีโอกาสในการทำกิจกรรมอย่างไร

ต้องสร้างความร่วมมือ ความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เข้าใจสิ่งที่เราทำด้วย จึงถือว่าเป็นงานที่ใช้เวลาอย่างน้อย ๓-๔ปี ทุกอย่างที่ อ. ทรงพลลงไปช่วย คือการไปถึงความรู้ ให้เราเห็น ว่าเรามีต้นทุนอะไร ๓-๔ ปีที่ทำมา เราได้ เรื่องคน ความรู้ ตอนนี้สิ่งที่กลัวคือ กลัวตัวเอง มันไม่ค่อยมีคนค้ำ กลัวหลง แต่มาเวทีนี้พบว่า เราได้รู้อะไรมากขึ้น มีอะไรที่

ยิ่งใหญ่มากกว่าที่ผมทำอยู่มาก เวทีทำให้ผมได้เรียนรู้มากมาย เราเป็น
ผู้บริหาร เราต้องเปิดใจเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

กศน. อ. ตากฟ้า จ. นครสวรรค์ :

(ผู้อำนวยการ วันเพ็ญ แจ่มอนงค์)

เราสำรวจข้อมูลพบว่า เยาวชนเขาชายธง กับตากฟ้า ส่วนใหญ่
จะไปเรียนโรงเรียนต่างบ้าน โรงเรียนดงๆ โรงเรียนเขาชายธงเหลือ
โรงเรียนเดียว เพราะไม่มีเด็ก ที่นี้เราจะทำอย่างไรให้เด็กอยากอยู่บ้าน
ตัวเอง กศน. มีงบประมาณชุมชนอยู่ เลยไปจัดโครงการเยาวชนสืบค้นภูมิ
ปัญญา เพื่อให้เด็กรู้จักบ้านตัวเอง โดยเราเอาเยาวชนมาให้ความรู้ก่อน
ให้รู้ว่าภูมิปัญญาคืออะไร เอาตัวแทนหมู่ละ ๓ คน ๙ หมู่ มาให้ความรู้
เสร็จแล้วไปลงพื้นที่ในหมู่ตัวเองเพื่อดูว่าประวัติของหมู่บ้านเป็นมา
อย่างไร ไปพูดคุยกับคนแก่ ไปดูภูมิปัญญาบ้านตัวเอง มีใครทำอะไร ไป
สัมภาษณ์มา แล้วจัดเวทีให้เขา ต่างคนต่างเล่าให้ฟังถึงบ้านตัวเอง มี
อะไร อย่างไร เราจะทำภูมิปัญญารูปเล่ม เพื่อเป็นหลักฐานให้คนอื่นได้
ศึกษา เราก็อยากให้ผู้ใหญ่มาฟังที่เด็กเล่า จะได้ไม่มาว่า กศน. บิดเบือน
ภูมิปัญญา ให้เด็กได้ซึมซับบ้านตัวเอง ถึงแม้จะไม่ได้เรียนที่บ้านตัวเอง
จะส่งครูกศน. ไปเป็นพี่เลี้ยงร่วมกับอบต.

กศน. อ. โพนทะเล จ. พิจิตร:

(ผู้อำนวยการ ชูชาติ ปรีชาจารย์)

ในเรื่องของกศน.กับเยาวชน มี 2 กิจกรรมหลักๆ เรื่องแรก การศึกษาพื้นฐาน วิธีเรียนคือเรียนแบบพบกลุ่มของกศน. ในกิจกรรมจะต่างจากระบบโรงเรียน ใน ๑ สัปดาห์เขาจะมาพบกลุ่ม ๑ ครั้ง ใน ๑ ภาคเรียนมี ๑๘ ครั้ง เราจะใช้เวลา ๔ ภาคเรียน ๒ ปี จุดประสงค์ของผู้เรียนคือ ต้องการได้วุฒิ ม.ต้น และม.ปลายแล้วแต่ระดับการศึกษา กิจกรรมที่เราจะจัดให้ ต้องออกแบบให้เหมาะสมกับวิธีการของกศน. เป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร เรื่องวัฒนธรรม กศน.ฝึกอบรมเยาวชน เช่น แข่งขันกีฬา ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษาเพื่อที่จะอบรมเยาวชนให้เป็นคนดีตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตรงนี้มันขึ้นกับว่า แต่ละที่ของครูประจำตำบลมีความเข้มข้นแค่ไหน หรือว่าตัวเองมีหลักที่จะทำกิจกรรมอย่างไร แต่ละที่จะแตกต่างกันไป แล้วแต่จะเน้นอะไร

กิจกรรมที่สองคือ การศึกษาต่อเนื่อง เรื่องของการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ เช่นอบรมเรื่องยาเสพติด ประชาธิปไตย ฯลฯ ในเรื่องของการศึกษาต่อเนื่อง จะเน้นคนที่เป็นผู้ใหญ่มากกว่า ในเรื่องของเยาวชนนอกโรงเรียนของตำบลทำย่น้ำจะได้ทำร่วมกับอบต. กำลังทดลองรูปแบบอยู่ จะเอนักศึกษาสายสามัญของกศน. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเยาวชนมาทำกิจกรรมร่วมกับอบต.

กศน.สิงห์บุรี :

(คุณชุติมา วิมลวัฒน์).

ทำกิจกรรมร่วมกับอบต.ตำบลหัวไผ่ ส่วนใหญ่กิจกรรมจะเข้าไปเสริมด้วยกัน กิจกรรมคน.ที่สิงห์บุรีจะมีเรื่องยุวกาชาดเข้ามาด้วย โดยเยาวชนอายุไม่เกิน 25 ปี ไปร่วมอบรมกิจกรรมยุวกคน. และอีกเรื่องเป็นการเข้าวัดปฏิบัติธรรม เพื่อกล่อมเกลาคจิตใจ และมีกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และอีกส่วนหนึ่งเหมือนกับไปพัฒนาร่วมกับอบต. เช่นไปรณรงค์เรื่องต่อต้านยาเสพติด บางทีก็ไปพัฒนาวัด กิจกรรมนอกเหนือจากนี้ก็แล้วแต่โอกาสของแต่ละท้องถิ่น

คุณทรงพล เจตนาวณิชย์ :

สิ่งที่ท่านทั้งหลายทำอยู่เป็น
สิ่งดีที่น่าจะมีการสานต่อ เราพบว่า
พ่อแม่ต้องการความรู้ตั้งแต่ลูกอยู่ใน
ครรภ์ ถ้าคน.จะจัดการศึกษาให้กับ
พ่อแม่เรื่องการดูแลลูกด้วยจะเป็นไปได้ไหม เมื่อเด็กโตขึ้นไปอยู่ศูนย์เด็ก
เล็กครูศูนย์ก็ต้องการความรู้มากมายที่จะดูแลเด็กและให้ความรู้กับ
ผู้ปกครอง ที่อบต.วัดดาว เปิดให้มีห้องเรียนพ่อแม่ด้วย เพื่อสร้างการมี
ส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเล็ก

สำหรับเด็กชั้นประถม ครูต้องเปลี่ยนวิธีคิด ปรับวิธีสอนแบบ
ใหม่ มิเช่นนั้นเด็กจะหนีเรียนหมด เพราะเรียนไม่สนุก ก็ต้องการเสริมวิธี
คิดวิธีสอนให้กับครู และต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองด้วย หลาย
โรงเรียนต้องการฝึกเด็กผ่านการทำเกษตร แต่ก็ถูกผู้ปกครองต่อว่า

พวกที่ออกจากโรงเรียนก่อนที่จะเรียนจบ ก็มาเรียนต่อ กศน. คนที่เรียนต่อได้ก็ไปเข้าระบบ เราจะจัดการศึกษาอย่างไรที่ประสาน กศน. กับศูนย์เด็กเล็ก ๆ ล ๆ

บทบาทของ สรส. คือการไปจัดเวทีให้เขามีช่องทาง มีโอกาสมา แลกเปลี่ยน เราก็เป็นตัวละครใหม่เข้าไปเพื่อทำให้เกิดการพูดคุยกัน

กรณีชุมชนแม่ทา มีทั้งสหกรณ์ และอบต. เป็นคนสนับสนุน กิจกรรมของเยาวชน เยาวชนเติบโตจนสามารถ “บุกยึด” อบต. ได้ ที่วัด ดาวมีโรงเรียนชาวนาที่เด่นดัง ซึ่งได้เชื่อมกับโรงเรียน และอบต. เกิดการเรียนรู้ที่ “ทลายกำแพง” โรงเรียนมากขึ้น

ปัญหาที่อยู่รอบตัวเด็ก พ่อแม่มีทุกข์ พ่อแม่ทุกคนต้องการให้ลูก เติบโตเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ในชีวิต ทั้งพ่อแม่และครูต่างก็ ต้องการความรู้ใหม่ ทักษะใหม่ ในการพัฒนาเด็ก

ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของเด็กเยาวชน ล้วนยินดีสนับสนุน แต่ สิ่งที่ขาดคือ รอยต่อ รอยเชื่อม สรส. จะเข้าไปช่วยให้ท่านเห็นภาพรวม และเห็นทุนของท่าน ทำให้ทุนของท่านมีพลังบ่มเพาะเด็กและเยาวชนให้ เติบโตเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของท่าน

เราเห็นหน่ออ่อนของกิจกรรมสร้างสรรค์มากมาย และเห็นสิ่งที่ จะต้องทำต่อในพื้นที่อีกมาก ที่เราพอสรุปได้คือ ขณะนี้ชุมชนขาดพี่เลี้ยง เด็ก เราพบว่าพี่เลี้ยงเด็กต้องเข้าใจธรรมชาติเด็ก และมีความรู้ ทักษะ

สามารถจัดกิจกรรมให้กับเด็กได้อย่างหลากหลาย เราอาจต้องมี
แผนพัฒนาแกนนำพี่เลี้ยงเด็กร่วมกัน

๓. **สรุปบทบาทของ อบต.ร.ร.กศน.ในการพัฒนาเยาวชนใน ท้องถิ่น**

- เป็นผู้ประสานงานกับผู้นำชุมชน ลูกแกนนำชุมชนเพื่อ
สร้างกลุ่ม เครือข่ายเยาวชน
- กระตุ้น สนับสนุนให้เยาวชนและชุมชนคิดโครงการ
- สนับสนุนงบประมาณ และสร้างโอกาสให้เด็กทำ
กิจกรรม
- ประสานภาคีต่างๆ เช่น เด็ก ครู ผู้ปกครอง มาทำ
กิจกรรมร่วมกัน
- พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ให้เด็ก เยาวชนได้มาเรียนรู้

๔. **สรุปแนวทางการร่วมมือฝ่ายต่างๆ**

- อยากให้ สรส.และมูลนิธิฯ สนับสนุนการพัฒนา
ศักยภาพของคนทำงานในพื้นที่ในการถอดบทเรียน
และสร้างความรู้
- อยากให้ อบต. โรงเรียน และกศน. จัดหาคนที่มีความ
ตั้งใจพัฒนาชุมชนมาทำงานร่วมกัน

กลุ่มที่ ๒ ปลัด อบต. และแกนนำศูนย์พัฒนาครอบครัว⁴

๑. ทบทวนเป้าหมายของ “ศูนย์พัฒนาครอบครัว”

เป้าหมายของศูนย์พัฒนาครอบครัว คือ “ช่วยเหลือส่งเสริมให้ครอบครัวเข้มแข็ง”

๒. โครงการเด่น กิจกรรมเด่น ของแต่ละพื้นที่ (วิธีคิด วิธีทำ ผลที่เกิดขึ้น)

อบต.หนองกรด :

ปัจจุบันในเขตตำบลหนองกรด การเคลื่อนงานไม่เป็นองค์รวม ยังต่างคนต่างทำ โรงเรียนก็ว่าเรื่องการเรียนการสอนไป กศน.ก็ว่าไป อนามัยก็ว่าไป เด็กมีปัญหาด้านสุขภาพ อบต.แค่คอยสนับสนุนด้านงบประมาณ

แผนที่อยากทำคือ เอา อบต.เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการร่วมกัน

⁴ คุณอำนวย: วราภรณ์ หลวงมณี คุณบันทึก: นวลทิพย์ ชูศรีโฉม

อบต.เขาซาายธง:

กิจกรรม : ทำธนาคารความดี

ผลที่เกิด : ยังไม่ดีเท่าที่ควร

ปัญหา : คณะทำงานมีความคิดแตกต่างกัน คนทำงานบ่นว่าเป็นภาระ ปัญหาแต่ละหมู่บ้านไม่เหมือนกัน

วิธีการยังไม่ส่งผลต่อเยาวชน แผนงานทำเป็นครั้งๆ ไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการดูแลอย่างใกล้ชิด

อบต.เกษไชย:

กิจกรรม : สํารวจผู้พิการผู้สูงอายุ สำหรับเรื่องเยาวชน แบ่งเด็กออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ในโรงเรียน และกลุ่มที่อยู่นอกโรงเรียน กลุ่มที่อยู่ในโรงเรียนไม่ค่อยมีปัญหา แต่เด็กนอกโรงเรียนมีปัญหาเรื่องเด็กตีกัน เด็กแข่งรถ จึงพาเด็กไปเข้าค่ายที่ลพบุรี เป็นค่ายทหาร แต่ทำจริงไม่ได้อย่างที่คิด จะเอาคนที่เกเรไป พอเขารู้ก็ออกนอกพื้นที่หมด จึงต้องเอาเด็กในโรงเรียนไป

ผลของกิจกรรม : เด็กบางส่วนที่เข้าสู่กระบวนการอบรมของทหารกลับมา ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปในด้านดี

“ในการทำกิจกรรมต่อเนื่องตอนนี้กำลังคิดอยู่จะเป็นอย่างไร”

อบต.วังน้ำลัด :

กิจกรรม : โครงการสวัสดิการออมวันละบาท

วิธีทำ : ในเรื่องเกี่ยวกับเด็ก มี ๒ กลุ่ม

กลุ่มนอกโรงเรียน และในโรงเรียน กลุ่มนอกโรงเรียนมีน้อย ที่
ดี ๆ ก็ไปหางานทำในกรุงเทพ ที่ไม่ดีก็อยู่ในชุมชนซึ่งมีอยู่ประมาณ ๒๐
กว่าคน ที่จบ ป.๖ แล้วไม่ได้เรียน พวกนี้ ศูนย์สนับสนุนในเรื่องกีฬา
เพราะจะสนับสนุนเรื่องอาชีพเขาก็ไม่ทำ หากมีการแข่งกีฬาก็พยายาม
หาเงินทุนให้เขา พาเด็กนอกและในระบบไปอบรม ทำโครงการ
คาราวานเสริมสร้างเด็กโดย พม.จ.เป็นพี่เลี้ยง เด็กนอกระบบเน้นเรื่อง
กีฬา และศูนย์ดูแลเรื่องยาเสพติด

เด็กในโรงเรียน ให้เข้าค่าย เช่น การเข้าค่ายคอมพิวเตอร์ ให้เด็ก
ในโรงเรียนในตำบล ๖ โรงเรียนเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ ค่ายครอบครัวอบอุ่น
เอาพ่อแม่ลูกมาร่วม การทำค่ายครอบครัวเพื่อให้พ่อแม่ลูกคุยกันจะได้
ทราบปัญหาของครอบครัว กลุ่มจะไม่เข้าทยอยกันเข้าค่าย เพียวนี้ไป
๑๕ ครอบครัว ครั้งหลังไป ๒๐ ครอบครัว ใช้วิทยากรจากสาธารณสุข
จังหวัด ใช้เวลา ๓ วัน/ค่าย เกณฑ์ในการคัดเลือกคือ คัดเลือกครอบครัว
ที่มีปัญหา เช่น พ่อแม่กินเหล้า โดยใช้วิธีการชักชวนว่าหากไม่เข้าค่ายจะ
ตัดสิทธิอะไรบางอย่าง หรือใช้การโน้มน้าว อีกทั้งใช้การพูดจาโน้มน้าว
พาเข้าค่ายนอกพื้นที่

นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ยังทำสภาเด็ก และเสริมอาชีพเด็กยากจน พ่อ
แม่ไปทำงานกรุงเทพฯ สอนนวดฝ่าเท้าให้เด็ก เวลาว่างให้เด็กไป

รับจ้างนวด บางโรงเรียนก็สอนให้เด็กทำดอกไม้จันทร์ สำหรับขายในงานศพหมู่บ้าน

ส่วนเด็กวัยรุ่น ม. ๓ พ่อแม่ไปทำงานที่กรุงเทพฯ ศูนย์ฯ ร่วมมือกับ อบต.จ้างเด็กกลุ่มนี้เพื่อสำรวจชุมชนเพื่อจัดทำแผนแม่บท เด็กมาสมัครเท่าไรก็รับไว้หมด เป็นการหาทุนให้เด็กเรียนต่อตอนเปิดเทอม (ค่าจ้างจาก อบต. และศูนย์ ช่วยกันออก)

ผลที่เกิด : จากการประเมินทุกปี เด็กดีขึ้น ครอบครัวดีขึ้น โดยดูจากพฤติกรรมของครอบครัวเปลี่ยนไป เด็กมีความอ่อนน้อมรู้จักสังคัม และเอื้ออารีต่อเพื่อน ไขว่คว้าหาความรู้

ปัญหา : งบประมาณน้อย ทำกิจกรรมได้เฉพาะกลุ่มเล็กๆ เช่น งบประมาณมีเท่านี้ก็จัดได้เท่านี้ทำตามงบประมาณ แต่ไม่เสีย งบประมาณค่าวิทยากร ประสานวิทยากรจากหน่วยงานราชการ เช่น วิทยากรจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทีมงานในศูนย์ ในตำบลมี ๑๕ คนเป็นอาสาสมัคร และยังมีแต่ ละหมู่บ้าน ไม่มีค่าตอบแทน

วิธีจูงใจอาสาสมัครให้เข้ามาทำงาน คือ ดูนคนที่มิจิตอาสา และให้ คนนั้นไปชวนคนอื่นต่อ ต้องคอยดูพฤติกรรม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และเป็น อสม.

กิจกรรมสภาเด็ก ปัญหาคือ เด็กยังคิดเองทำเองไม่ได้

ข้อสังเกตต่อกลุ่มนี้ คือ

ประสานหน่วยงานเก่ง / คิดการบริหารจัดการเก่ง

สามารถร้อยกลุ่มต่างๆ เข้ามารวมกันได้ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ สามารถชวนกลุ่มแม่บ้านและเยาวชนไปสวดมนต์ที่วัดได้ มีกิจกรรมทำเรื่อยๆ

อบต.หนองบัว:

มีโครงการคาราวานเสริมสร้างเด็ก มีเครือข่ายกระจายตามหมู่บ้าน ซึ่งการมีเครือข่ายกระจายตามหมู่บ้านนั้นจะมีทั้งผลดีและผลเสีย

ผลดี คือ ได้ข้อมูลกลับมาดี

ผลเสีย คือ บางครั้งเขาไม่ได้ให้ความร่วมมือ ดูเหมือนว่าเขาไม่ให้ความสำคัญ

อบต.ทำนายน้:

มีแกนนำเรื่องกีฬา ผู้ดูแลเด็กก็ให้คำแนะนำเรื่องการดูแลสุขภาพ เคยไปดูงานที่ขอนแก่นเรื่องรักการอ่าน แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ เพราะพ่อแม่ไม่มีเวลาอ่านหนังสือให้เด็กฟัง หนังสือนิทานก็เป็นหนังสือเก่าๆ ขาดๆ แล้วทำได้เดือนเดียวก็เลิก

กิจกรรมวันแม่ อบต.ก็จัดให้ เด็กเล็กไม่มีกิจกรรมอะไรมาก
นอกจากกิจกรรมวันแม่ และแข่งกีฬาวันเด็ก

แกนนำพัฒนาครอบครัวยังไม่มี

โครงการที่อบต.ทำ จัดให้มีการเข้าค่ายพุทธบุตรและการบวชชีพราหมณ์ ได้รับความร่วมมือดี รับสมัครผู้ที่มีความสนใจ

การทำบวชชีพราหมณ์มีผู้เข้าร่วมทั้งตำบลประมาณ ๒๐๐ คน
สวดมนต์ กินเจ ฟังเทศน์ โดยมีเจ้าคณะประจำตำบลพาทำ ในจำนวน
ผู้เข้าร่วม ๒๐๐ คนมีเด็กประมาณ ๑๕ คน เพราะตามผู้ปกครองไป

พม.จ. นครสวรรค์

มีศูนย์ฯ ที่อยู่ในระบบ ๑๖ ศูนย์ ปัจจุบันเน้นไปผลักดันศูนย์
เฉลิมพระเกียรติ ทำลักษณะคล้ายศูนย์พัฒนาครอบครัว เน้นกิจกรรม
การสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังปัญหาครอบครัว ส่งเสริมกิจกรรมครอบครัว

ปัญหา : แต่ละศูนย์มีความหลากหลาย แต่ละศูนย์ได้
งบประมาณจากกระทรวงเป็นประจำ แต่ไม่เพียงพอ พม.จ. จึงส่งเสริม
ให้ศูนย์ทำโครงการกิจกรรมเองสนับสนุนจดทะเบียนให้เป็นองค์กร
สาธารณประโยชน์ พยายามผลักดันให้อยู่ได้ ดำเนินการได้ด้วยตัวเอง
ตอนนี้มีศูนย์เข้มแข็งที่ ตำบลหนองบัว วังน้ำลัด และเขาชายธง

๓. มองงานไปข้างหน้า แนวทางในการพัฒนาต่อยอด

อยากจะให้แต่ละส่วนเข้ามามีบทบาทอย่างไรเพื่อนำไปสู่ ความเข้มแข็ง

- ๑) ใช้แนวคิดบริหารจัดการเครือข่ายหลัก คือ อบต. โรงเรียน
กศน. พม.จ. หรือ สรส. เป็นหลักที่จะมาทำร่วมกัน
- ๒) สร้างเวทีให้เยาวชน เป็นสถานที่มาพบปะ
- ๓) สร้างโอกาสในการเรียนรู้ เช่น เวทีต่างๆ โดยให้ อบต.เป็น
ศูนย์กลางประสานงาน
- ๔) สร้างทีมงานสร้างเครือข่ายให้ทีมของเขาเองมีคณะกรรมการ
ระดับต่างๆ
- ๕) สร้างกติการ่วมกัน กติกาการของบประมาณ
- ๖) สร้างระบบสื่อสารให้กับหน่วยของตัวเอง อบต.สนับสนุนในการ
เปิดเว็บไซต์ มีหอกระจายข่าวให้เยาวชนนำเสนอ
ประชาสัมพันธ์ นำเสนอผลงาน

๔. ข้อเสนอในการทำ “ศูนย์พัฒนาครอบครัว”

- ๑) ทำประชาสังคม
- ๒) หาแนวร่วม นอกจาก อบต.แล้วน่าจะหาผู้นำอื่นๆ มาช่วย
ศูนย์พัฒนาครอบครัวต้องมีผู้นำมามีส่วนร่วม
- ๓) ใครจะช่วยอะไรก็มาช่วยได้เลย ใครมีทุนอะไรก็เชิญเข้ามา
ช่วยได้เลย ไม่ว่าจะเป็นทุนเงิน ทุนความรู้

- ๔) หากจะมาช่วยไม่ต้องมาออกคำสั่งว่าจะเอาอย่างนั้นอย่างนี้ ก่อนอื่นต้องมาดูทุนเดิมของพื้นที่ก่อน แล้วดูว่าจะต่อยอดอย่างไร ค่อยคิดค่อยทำ เป็นขั้นเป็นตอน
- ๕) ต้องใช้วิธีการบูรณาการทุกส่วนมาคิดร่วมและทำร่วมกัน และขับเคลื่อนงานไปพร้อมๆ กัน

๕. หัวใจหลักในการขับเคลื่อนงานคือ

ผู้ร่วมงานที่มีจิตสาธารณะ มีความเข้าใจของกลุ่ม ความเข้าใจของชาวบ้านเป็นเรื่องที่จะต้องสานต่อไปและทำไปเรื่อยๆ

๖. ปัญหาของแกนนำ

คนหนึ่งเป็นแกนนำหลายศูนย์ หลายโครงการทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ส่วนราชการวิ่งเข้าไปสร้างศูนย์ต่างๆ มากมาย แต่ละศูนย์ก็มีแผนงานของตัวเอง หน่วยงานหลักไม่ประสานงานกัน ต่างคนต่างมา แต่ไม่บูรณาการกันทั้งที่เป้าหมายเป็นกลุ่มเดียวกัน จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เดี่ยวประชุมๆ

๗. วิธีการหาแกนนำ

- ๑) สิ่งแรกคือทำให้ความสำคัญกับเขา และให้บทบาทหน้าที่
- ๒) ให้เครื่องแบบ เท่ๆ มีโลโก้ มีคำขวัญ ให้คิดคำขวัญประจำกลุ่ม

การมาร่วมเวทีการเรียนรู้ หากจะนำการพูดคุยไปขับเคลื่อนงาน ต่อให้เป็นรูปธรรมจริงควรจะเป็นอย่างไร

- หากคนที่มีและคนที่อยู่ต่อเนือง เพื่อจะกลับไปทำได้จริง เช่น ปลัดมารับรู้แล้วกลับไปก็ย้ายไปที่อื่น
- ต้องมาอบรมรับรู้กันหลายๆ ฝ่าย เพื่อจะได้กลับไปช่วยกันทำ ช่วยกันขับเคลื่อน
- หากนายก อบต. สนับสนุนไม่ว่าจะเป็นงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่รับรองทำได้เลย
- กระบวนการสนุก ทำให้คนติดใจอยากจะทำร่วม

กลุ่มที่ ๓ พี่เลี้ยงเยาวชน⁵

๑. กิจกรรมเด่นของพี่เลี้ยงแต่ละพื้นที่

ศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน อ.ภูเวียง จ.ขอนแก่น

⁵ คุณอำนวย : สหทัยา วิเศษ คุณบันทึก : ลشنا ชมตระกูล

คุณสำเนียง วงษ์พิมพ์ ได้บริจาคพื้นที่ประมาณ 3 ไร่ ให้เยาวชนทำศูนย์การเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับด้านยาเสพติด ติดเกม ปัญหาต่าง ๆ ที่เยาวชนจะพบในชุมชน มีวิธีการดำเนินการที่หลากหลาย เพราะมีคนเข้ามาร่วมหลายช่วงอายุ ตั้งแต่วัยเด็กอนุบาล จนถึงผู้ใหญ่ ในชุมชน ก็จะมีการแบ่งงานกันทำ

มีวิธีการบริหารงานแบบพี่สอนน้อง เช่น สอนทำการบ้าน สอนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตอนเลิกเรียนก็มีการทำแปลงผัก เลี้ยงปลา เพื่อให้ทุกคน ■■■■ ได้ทำงานทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และสามารถนำผลผลิตเหล่านั้นมาใช้ได้ สามารถนำมาบริโภคได้ โดยที่ผักเหล่านั้นไม่มีสารพิษ

มีการสอนร้องรำทำเพลง มีห้องสมุด เพื่อเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้เด็กเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ หลังจากที่เด็กทำการบ้านเสร็จหมดแล้ว เด็ก ๆ ก็จะเข้ามาร่วมกิจกรรมร้องรำทำเพลงกับเพื่อน พี่ ๆ

อบต. เขาชายธง

กิจกรรมธนาคารความดี เป็นการเก็บความดีของเยาวชนต่าง ๆ และมีโครงการ อสม. เพื่อเน้นให้เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและทำจริง ๆ โครงการใช้เลือดออก กำจัดยุงลาย / โครงการโพล์คของบำบัด เกี่ยวกับดนตรี กีตาร์ ดนตรีเพื่อชีวิต เป็นโครงการที่เด็กชอบมาก / โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลยาเสพติด มีการอบรมทั้งหมดสี่ภาคทั่วประเทศ

มีการรวมกลุ่มกันเล่นกีฬา ทาง อบต. มีการส่งเสริมให้เด็กได้จัดการแสดงขึ้นตามเทศกาลต่าง ๆ เช่น ช่วงเทศกาลลอยกระทง อบต.ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

ครูพี่เลี้ยงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลลานสัก

กิจกรรมการเสริมสร้างบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กเล็ก อายุประมาณ สองขวบครึ่ง เป็นการเสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในทุกด้าน

อบต. ท่ายน้ำ

งบประมาณได้จาก สสส. กิจกรรมที่ทำคือ เรือของดนตรี อยู่ในระดับการจัดตั้งวง และมีการจัดแข่งขันกีฬาในท้องถิ่น เช่น ฟุตบอล มีการแข่งขันทุกวันอาทิตย์ เป็นแบบเก็บแต้ม โดยมี อบต. ให้การ

สนับสนุน และถือได้ว่าเป็นความสำเร็จ นักกีฬาทุกคนที่เข้าร่วม จะต้องได้รับการตรวจปัสสาวะทุกคน และต้องได้รับการรับรองจาก แพทย์ เด็กประมาณหนึ่งร้อยหกสิบคน รวมกลุ่มกันตั้งแต่วันที่ ๒๕๔๑

อบต. หนองบัว

โครงการคาราวานเด็ก เช่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน โครงการ พัฒนาเด็กเล็ก โครงการส่งเสริมอาชีพเด็กภายในชุมชน โดยขอความร่วมมือจากทางโรงเรียน เช่น เลี้ยงกบ เพาะพันธุ์ปลาสวยงาม เพาะเห็ด กลุ่มเด็กจะอาศัยเด็กจากกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ โดยจะเน้นเด็กที่กำลัง เรียนอยู่ในสถานศึกษาก่อน

อบต. วัดดาว

โครงการต้นกล้าเยาวชน มีการเข้าค่ายสามวันสองคืน ส่วนใหญ่เป็นเด็กที่ไม่ได้เรียน เพราะเด็กเหล่านี้จะสร้างปัญหาให้แก่สังคม เพราะจะซึ่รถจักรยานยนต์เสียงดัง จึงเข้าไปคุย เด็กบอกว่าต้องการ แสดงออก ดังนั้นจึงชักชวนเด็กเหล่านั้นมาเข้าร่วมกับ อบต. โดยจะต้อง คุยกับหัวใจก่อนและชักนำหัวใจมาให้ได้ และหลังจากเข้าค่ายแล้ว ก็ จะมีการรวมกลุ่มกันเล่นดนตรี เล่นกีฬา เพราะเป็นการรวมกลุ่มกันจาก

หลาย ๆ หมู่บ้าน และมีแดนซ์เซอร์ เพราะการเข้าค่ายเมื่อเด็กต้องการ
แสดงออกอะไรก็จะแสดงออกมาทั้งหมด อีกทั้งยังได้แก่นนำมาด้วย

อบต. หนองกรด

เริ่มจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเข้าค่ายรวมในเขตพื้นที่ของ
โรงเรียนต่าง ๆ แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กเล็ก กำลังจะเริ่มจัดตั้ง ยังไม่มี
ผลงานอะไรมากมาย แต่ก็มีกรร่วมกับโรงเรียนทั้งหมด ๙ โรงเรียน เช่น
การเข้าค่ายคณิตศาสตร์ แต่ยังไม่มียุุ่มเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
โดยตรง เพียงแต่ประสานงานกับทางโรงเรียน

อบต. ตากฟ้า

เริ่มจากทัศนศึกษาที่อยุธยา เริ่มที่ประมาณห้าสิบถึงหกสิบคน
มีการจัดสันทนการต่าง ๆ และมีการติดตามผลการดำเนินการงานจาก
การที่ไปเที่ยวครั้งนี้ แต่มีการจัดกีฬาทุกปีอยู่แล้ว แต่ที่เด็กจะชอบมาก
คือการไปจัดทัศนศึกษา หลังจากนั้นปี ๒๕๕๐ จัดไปเข้าค่ายทหารที่
จังหวัดลพบุรี โดยให้พี่ทหารช่วยฝึก เช่น การฝึกระเบียบวินัย ฝึกที่
ค่ายเอราวัณ และมีการไปที่วัดเพื่อสอดแทรกเรื่องการป้องกันโรคเอดส์

มีการจัดทัศนศึกษาเกี่ยวกับเรื่องภาวะโลกร้อน โดยพาไปที่ป่า
ชายเลนที่อ่าวคุ้งกระเบน หลังจากทีกลับมา เหมือนกับเป็นการซื้อใจ
เด็กจะให้ความร่วมมือมาตลอด หลังจากทีเข้าค่ายกลับมาแล้ว เด็ก

ขณะนี้มืออยู่ประมาณสี่สิบกว่าคน เพราะส่วนใหญ่จบไปหมดแล้ว เด็กจะมาจากหลาย ๆ หมู่บ้าน

อบจ. นครสวรรค์

มีการนำเด็กไปศึกษาดูงาน เพื่อนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน เพราะเด็กจะต้องพบเจอกับโลกภายนอก ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ มีการฝึกทั้งหมดห้าวัน มีการฝึกอบรมวินัย การเข้าอยู่ในสังคม

๒. บทบาทของพี่เลี้ยง

คุณสำเนียง :

พี่เลี้ยงต้องทำบทบาทเป็นผู้ปกครองคนที่สองของเด็ก คอยให้คำปรึกษา เนื่องจากบางเรื่องเด็กไม่กล้าพูดกับพ่อแม่ เช่น เมื่อเด็กทะเลาะกับพ่อแม่ ดังนั้นเราก็ต้องคอยให้คำปรึกษา และคอยให้กำลังใจ หลังจากนั้นก็หาเวลาคุยกับพ่อแม่ของเด็ก ว่าเด็กคิดอย่างไร

หากเด็กไม่ชอบเรียนหนังสือ ไปโรงเรียนแต่ไม่เรียน บางครั้งก็ไม่ไป ก็จะเข้าไปคุยกับครูในโรงเรียน เช่น เด็กบางคนไม่ชอบเรียนหนังสือ แต่ชอบเล่นกีฬา ก็คุยกับครูเพื่อให้ครูเอาเด็กคนนั้นเข้าไปเล่นกีฬากับโรงเรียนอื่นๆ โดยให้ครูสนับสนุนให้เด็กทำในสิ่งที่ตนเองชอบ บางครั้งก็เล่นกีฬาอำเภอ เล่นกีฬาจังหวัด เมื่อเด็กได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ก็จะขอละลาจากเด็กก็ได้

ตอนนี้เด็กในบ้านมีอยู่ประมาณยี่สิบคน แต่จะต้องมีการตัดเด็กก่อนเข้าบ้าน เพราะจะต้องฟอกให้เด็กเป็นเหมือนผ้าขาวก่อนเพื่อป้องกันความวุ่นวายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งตอนนี้ก็มีการฝึกอบรมอยู่แล้ว แต่เป็นการฝึกภาวะผู้นำ แต่การที่จะเอาหลักสูตรของทหารมาใช้ก็เป็นสิ่งที่ดี น่าจะนำไปใช้เช่นกัน

หลักสูตรในการอบรม จะให้เด็ก

เล่นเกมก่อน เน้นความสามัคคี การวางแผน เน้นภาวะผู้นำ มีการสลับเปลี่ยนให้ผู้อื่นมานำเสนอมหากแผนของตนเองไม่สำเร็จ และเราจะคอยสังเกตว่าเมื่อตอนเด็กเล่นเกม มีความรู้สึกอย่างไร เพื่อให้เขาย้อนกลับไปดูตนเองว่าตัวเองว่าเป็นคนอย่างไร เช่น โมโหเพื่อนที่ทำไม่ได้ตั้งใจ โมโหตัวเองที่ทำไม่ได้ ก็จะต้องหาวิธีการที่จะแก้ไข โดยจะย้อนถามเด็ก เช่น หากเด็กโมโหมีวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองอย่างไร

ในส่วนของพี่เลี้ยงน่าจะเป็นแบบพี่สอนน้อง โดยให้คนที่ผ่านการอบรมมาแล้วมาสอนรุ่นต่อ ๆ ไป อาจจะเป็นเพื่อน มีการสอน เป็นที่ปรึกษาต่อกันไปเรื่อย ๆ โดยบทบาทของพี่เลี้ยงน่าจะเป็นเพื่อน เป็นที่ปรึกษา หลังจากที่ทำมาแล้ว เด็กสามารถที่จะเป็นวิทยากรเองได้ และนำหลักสูตรที่เคยเรียนมาไปสอนคนอื่น ๆ ต่อไป เด็ก ๆ มีการ

เปลี่ยนแปลงเรื่องการเรียน ทำให้พ่อแม่ภูมิใจ จากที่เคยสอบตกก็สอบ
ได้เกรดสามเกรดสี่ ในอนาคตอยากทำโรงเรียนพ่อแม่

อบต.ท้ายน้ำ :

บ้านตนเองห่างไกลจากชุมชนประมาณสิริร้อยเมตร มีลูกสองคน
เพื่อน ๆ ของลูกมาเที่ยว ประมาณเจ็ดคน ก็จะมีการทำกิจกรรมต่างๆ
โดยใช้วิธีพี่สอนน้อง มีการช่วยกันทำการบ้าน เหมือนกับว่าใช้ครอบครัว
เป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการ
พูดจา และหัวหน้าครอบครัวก็จะมีการเข้ามาร่วมสอนด้วย โดยสอน
เหมือนพ่อแม่สอนลูก และมีเพื่อน ๆ ในกลุ่มช่วยกันมีการช่วยกันเป็นหู
เป็นตา ช่วยกันทำการบ้าน

โดยพี่เลี้ยงจะต้องรู้ภูมิหลังของเด็ก เพราะเด็กแต่ละคนมีปัญหา
ไม่เหมือนกัน ดังนั้นจะต้องทราบเบื้องหลังของเด็ก ต้องรู้ที่มา เด็กบาง
คนก็ไม่ค่อยชอบพูด เพราะแต่ละคนก็มีบางสิ่งบางอย่างอยู่ในใจที่
อยากจะพูดอะไรบางอย่างออกมา และต้องให้เด็กได้ตัดสินใจอย่างเป็น
ธรรมชาติ

ต้องมีการเรียนรู้กับเด็ก จะมีวิธีการอย่างไรในการที่จะซึมซับ
เด็ก เพื่อที่จะหาวิธีการแก้ไขได้ถูกต้อง จะต้องเสียสละ มีจิตอาสา ถือว่า
เป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เพราะว่าจะจะเป็นสิ่งที่สะท้อนกลับไปหาตัวพี่
เลี้ยงเอง เป็นทักษะที่สำคัญ คือต้องมีความเสียสละ มีจิตอาสา จะต้อง

ทำตัวเป็นเด็ก ต้องเข้าใจความคิดของเขา เรืองใจสำหรับพี่เลี้ยงถือว่ามี
ความสำคัญมาก ต้องหนักแน่น ต้องเสียสละ

อบต.วัดดาว :

สร้างความเป็นกันเองให้กับเด็ก โดยยิ้มให้ก่อน และหลังจากก็
ชวนไปเข้าค่าย โดยชวนเด็กวัยรุ่นพวกที่ซึ่งจักรยานยนต์ซึ่ง มีการละลาย
พฤติกรรมโดยวิทยากร มีการสร้างความสามัคคี และวันสุดท้ายเด็กจะ
ประทับใจมาก หลังจากที่จะจบการเข้าค่ายเด็กจะเปลี่ยนพฤติกรรมไป
ในทางที่ดีขึ้น เด็กรักกันมากขึ้น และเมื่อ อบต. ต้องการความร่วมมือ
เด็กเหล่านี้จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี เด็กเหล่านี้ตอนแรกจะต้องให้
ความจริงใจก่อน สร้างความประทับใจ ให้ใจเด็ก

จากปัญหาหาเสพติด โจรกรรม การชิงจักรยานยนต์ของชุมชน
สร้างปัญหาให้กับชุมชน อบต. จึงต้องการที่จะแก้ปัญหานี้ และไม่
ให้เด็กเหล่านี้สร้างปัญหาให้แก่สังคม เช่น เด็กชอบชิงจักรยานยนต์ ก็
จะสร้างอาชีพเกี่ยวกับซ่อมเครื่องยนต์ แต่งเครื่องยนต์ เป็นการต่อยอดกัน
ไปเรื่อย ๆ แต่ละกลุ่มก็จะมีแกนนำ อบต. จะช่วยสนับสนุน เช่น แกนนำ
เครื่องยนต์ แกนนำดนตรี จะต้องดูว่าเด็กต้องการอะไร แล้วจึงให้การ
สนับสนุน เน้นความสามัคคี เน้นความเป็นเพื่อน และการปรับตัวเองให้
อยู่ร่วมกับผู้อื่นให้ได้

โดยสรุปบทบาทของพี่เลี้ยงมีดังนี้

- ๑) มีใจเสียสละ มีจิตอาสา มีความหนักแน่น
- ๒) เป็นที่ปรึกษา
- ๓) เป็นเพื่อนคิด เพื่อคุย ทำกิจกรรมร่วมกัน
- ๔) เป็นผู้ปกครองคนที่สอง เป็นบ้านหลังที่สอง
- ๕) ทำตัวให้เด็กไว้วางใจ

๓. วิถีคิด วิถีทำงานของพี่เลี้ยง

โดยสรุปฐานวิถีคิดของพี่เลี้ยง คือ การปลูกฝัง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็ก การให้โอกาส การเข้าใจความคิดเด็ก

ให้เด็กรู้จักตัวเอง

วิถีทำงานของพี่เลี้ยงมีดังนี้

- ๑) สร้างความเป็นกันเอง ความคุ้นเคยให้กับเด็ก
- ๒) เรียนรู้กับเด็ก เข้าใจความคิดของเด็ก
- ๓) วิธีการทำงานแบบพี่สอนน้อง
- ๔) รู้ภูมิหลังของเด็ก
- ๕) ใช้ครอบครัวเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน
- ๖) มีความเป็นกลาง ไม่มีอคติ

- ๗) ทำงานกับกลุ่มเล็กๆ ทำกิจกรรมเล็กๆ ให้เห็นผล
- ๘) ค้นหาแกนนำเด็กเยาวชนในชุมชน
- ๙) มีความจริงใจ ใฝ่ใจในการทำงาน
- ๑๐) ทำงานที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเด็ก
- ๑๑) ใช้ทักษะ ความสามารถส่วนตัวชักจูงเด็ก เช่น กีฬา ดนตรี
- ๑๒) ตั้งคำถามให้เด็กคิด แสดงความคิดเห็น และปฏิบัติ
- ๑๓) ประสานงานกับผู้นำ และหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น
- ๑๔) นำความรู้จากภายนอกเข้ามาผสมผสานในการทำงาน

๔. ผลที่เกิดขึ้นจากการทำงาน

- ๔.๑ เด็กมีความสามารถในการจัดกระบวนการ/ เป็นวิทยากร
- ๔.๒ เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
- ๔.๓ พ่อ แม่ ผู้ปกครองมีความภูมิใจในลูกหลาน
- ๔.๔ เกิดความสามัคคี
- ๔.๕ ลดความขัดแย้ง
- ๔.๖ เด็ก เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

๕. ปัญหา อุปสรรค ในการทำงานของพี่เลี้ยง

๕.๑ ปัญหาเด็กเยาวชนในชุมชนมีความรุนแรง เช่น เด็ก เยาวชนใช้ปืนในการต่อสู้กัน ถือว่าแรงมาก จะทำอย่างไรได้บ้าง เพราะเด็กมาจากหลาย ๆ หมู่บ้าน

๕.๒ ไม่ทราบวิธีการในการทำงานกับเยาวชน

๕.๓ ปัญหาการเมืองในท้องถิ่น โดยให้เยาวชนเป็นเครื่องมือในการเมือง

๕.๔ ผู้บริหารท้องถิ่นไม่มีความจริงใจ ไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเยาวชน

๖. ข้อเสนอต่ออปท.ในการยกระดับการทำงานของพี่เลี้ยง

อบต.ตากฟ้า

อยากให้ท้องถิ่น อย่าไปมุ่งแต่โครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐาน ต้องให้ความจริงใจในการพัฒนาอย่างแท้จริง ๆ ไม่ใช่แค่หาเสียง จะต้องเน้นเรื่องการพัฒนาคน และมันต้องใช้เวลา อยากให้ อบต. พาไปอบรม เรื่องกิจกรรมเยาวชน ส่งเสริมให้เรียนเรื่องจิตวิทยาเด็ก จิตวิทยาวัยรุ่น เทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่ม การจัดกิจกรรมของวัยรุ่น อยากเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นว่าจะเข้าใจเด็กวัยรุ่นได้อย่างไรบ้าง

อบต. วัดดาว

นายกอบต. ให้การสนับสนุนเต็มที่ อยากให้ส่งเสริมไปเรียนรู้ เรื่องจิตวิทยาเด็ก จิตวิทยาวัยรุ่น เพื่อให้เข้ากับเด็กเยาวชนได้อย่างเต็มที่ และทุกคน และส่งเสริมตำแหน่งด้านเยาวชนให้เต็มที่ รับผิดชอบหลัก ไม่ต้องไปยุ่งกับงานอื่น ๆ เน้นเรื่องเยาวชนอย่างเดียว เพราะขณะนี้ทำงานหลายด้าน อยากทำงานด้านพี่เลี้ยงเด็กเยาวชนอย่างเดียว

อบต. หนองบัว

อยากให้อบต. สนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และเต็มที่ โดยสานงานต่ออย่างต่อเนื่อง เช่น หลังจากทีอบรรมาแล้ว ก็จะต้องสนับสนุนงบประมาณในการต่อยอดต่อไปด้วย

อบต. ห้วยน้ำ

อยากให้อบต. ส่งเสริมเรื่องทักษะของการเป็นพี่เลี้ยง จิตวิทยาต่าง ๆ สนับสนุนแนวทางการหาภาคีร่วม เพื่อการแลกเปลี่ยนแก้ไขใน การแก้ปัญหา มีการสนับสนุนงบประมาณ และสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาผู้นำให้มีคนมาดำเนินการแทนตัวพี่เลี้ยง เพราะอย่ายึดติดอยู่กับตัวพี่เลี้ยงเพียงคนเดียว จะต้องมีความ เพราะหากถ้าพี่เลี้ยงไม่อยู่ ก็สามารถทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

อบต. เขาชายธง

ต้องการให้สร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนระดับเขต ระดับภาค ระดับประเทศ ขยายให้มีเครือข่ายมากกว่านี้ เพราะต้องการสร้างคุณค่า ให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีความภูมิใจ พอใจ ต้องใช้วิธีการตั้งคำถามแก่เด็ก ห้ามไปสั่ง ใช้วิธีการของเด็กไปแก้ไขปัญหา เพื่อให้เขาเห็นคุณค่าของตนเอง ต้องมีการประสานเครือข่ายให้ได้ เพื่อให้สามารถดำเนินการร่วมกัน มีการต่อยอดซึ่งกันและกัน มีการใช้ครอบครัวเป็นฐาน เป็นโครงการครอบครัวว่าแต่ละคนในครอบครัวต้องการอะไร พ่อแม่ต้องการอะไร และลูก ๆ ต้องการอะไร ซึ่งเป็นอีกทางที่จะแก้ปัญหาให้ได้

ครูศูนย์เด็กเล็กตำบลลานสัก

อยากให้ผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ พยายามเข้าใจ ผลักดันเด็ก เหล่านั้นไปในทางที่ถูกต้อง หรือแม้แต่ในสังคมในครอบครัวเองก็จะต้องมีส่วนช่วยผลักดัน และจะต้องรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของครอบครัว ต้องเริ่มตั้งแต่ครอบครัวว่าครอบครัวต้องรู้หน้าที่ของตนเองว่าต้องการอะไร จะต้องอบรมสั่งสอนตั้งแต่ครอบครัว จะต้องปูรากฐานมาตั้งแต่เริ่มแรก ตั้งแต่เริ่มต้น เพราะเนื่องจากปัจจุบันพ่อแม่ต้องทำมาหากิน ไม่ค่อยมีเวลาอบรมสั่งสอน เด็ก ๆ ก็จะอยู่กับตายาย ปู่ย่า ดังนั้นก็ต้องให้อบต. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมอบรมบิดามารดา ผู้ปกครอง อบต. ต้องสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของเด็กเล็ก เพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่

ต้นเหตุ ไม่ควรเริ่มที่เยาวชนเพราะเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุไป
แล้ว และจะต้องมีการทำอย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ มีการต่อยอด อบรม.
จะต้องมีโครงการในการที่จะพัฒนาศักยภาพของพี่เลี้ยง ๆ ในด้านต่าง ๆ
เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อเยาวชนอย่างเต็มที่

โดยสรุปข้อเสนอต่ออปท. มีดังนี้

๑) ด้านการพัฒนาความรู้ และทักษะของพี่เลี้ยง

- ทักษะด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ /การจัดกิจกรรม
- ทักษะด้านการค้นหาแกนนำเด็ก
- เทคนิคการทำงานกับเด็ก การเข้าถึงเด็ก
- ความรู้ด้านจิตวิทยาเด็ก /จิตวิทยาวัยรุ่น

๒) ด้านการทำงานของอปท.

- สนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- เน้นกิจกรรมด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กเยาวชน
เช่น ครอบครัวอบอุ่น โรงเรียนพ่อแม่
- ให้ความสำคัญการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง
วัยรุ่น
- ปลุกจิตสำนึกแกนนำชุมชนให้มีแนวความคิดการพัฒนาเด็ก
เยาวชน
- มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเด็กเยาวชนโดยเฉพาะ

๓) ด้านการสร้างเครือข่าย

- มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เลี้ยง และเยาวชนอย่างต่อเนื่อง
- สร้างเครือข่ายที่เลี้ยงระดับจังหวัด โดยการอบรม /พาไปศึกษาดูงาน

กลุ่มที่ ๔ แกนนำและเยาวชน⁶

๑. สมาชิกในกลุ่มย่อย

๑. เยาวชน อบต.ตากฟ้า
๒. เยาวชน อบต.หนองบัว
๓. เยาวชน อบต. วังน้ำ
ลัด

⁶ คุณอำนวย : ระพีพรรณ พัฒนาเวช คุณบันทึก: พรศิริ คตบุญ

๔. เยาวชน อบต.เขาชายธง

๕. เยาวชน อบต.เกยไชย

๒. ความคาดหวังของเยาวชน

เริ่มต้นด้วยคำถามที่ว่า ความคาดหวังของเยาวชนที่มาร่วมงาน ตลาดนัดเยาวชนภาคกลาง นั้นมีความคาดหวังอย่างไรกันบ้าง

น้องอำนาจ (หนองบัว) เด็กคิด เด็กทำ ผู้ใหญ่ค่อยสนับสนุน แบบจริงจัง

น้องธิ (เกยไชย) ไม่อยากเห็นกิจกรรมแบบไฟไหม้ฟาง อยากเห็น

กิจกรรมของพื้นที่อื่นจะได้นำมาปรับปรุงให้เข้ากับพื้นที่ของตนเอง

น้องกร (หนองบัว) อยากมารับความรู้ของเพื่อน ๆ อยากเข้ากลุ่มกับเพื่อนใหม่ ได้ความรู้ใหม่ ๆ

น้องใหม่ (วังน้ำลัด) อยากได้แนวทางการทำงานใหม่ ๆ จึงมา และจะได้พบเพื่อนใหม่ ๆ

แซม (ตากฟ้า) อยากได้แนวคิดดี ๆ ที่มาจากเยาวชนเอง

ต้า (เขาชายธง) อยากมาคุยกับเพื่อนพื้นที่อื่น ๆ ดูบ้างว่าแต่ละคนทำอะไรกันบ้าง

สรุป ความคาดหวังของเยาวชน

๑. อยากแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนใหม่และพื้นที่ใหม่ ๆ
๒. แสดงความคิดเห็นเพื่อกลุ่มเยาวชนโดยเยาวชน

๓. เจอเพื่อนใหม่ ๆ ได้ความรู้ใหม่ ๆ

๓. เล่าประสบการณ์ / โครงการ / กิจกรรมของเยาวชนที่ ขับเคลื่อนในแต่ละพื้นที่

อบต.ตากฟ้า :

พื้นฐานเดิมกลุ่มเยาวชน อบต. ตากฟ้า ได้มีการจัดกิจกรรม
ฝึกอบรมเรื่องอาชีพในช่วงปิดเทอมและเมื่อปี ๒๕๕๑ ได้มีการรวมกลุ่ม
เยาวชนที่สนใจทำงานเพื่อชุมชนบ้านเกิดของตนเองโดยรวมกลุ่มกันขึ้น
ในชื่อ **กระบวนการสืบค้นปราชญ์ชาวบ้าน** ซึ่งได้มีการทำกิจกรรม
สืบค้นปราชญ์ชาวบ้านที่น้อง ๆ สนใจ จนกระทั่งได้มีการวางแผน
กิจกรรมต่อโดยแบ่งเป็นโครงการ

(๑) โครงการทำขนมคุกกี้ (มะขวิด) มีสมาชิกจำนวน ๕ คน

จุดเริ่มต้น: เกิดจากความสนใจอยากทำขนมขึ้นสัก
อย่างหนึ่ง โดยได้เห็นไอเดียจากทีวี และอยากทำเป็นอย่างในทีวีบ้าง จึง

ได้ชักชวนเพื่อน ๆ ที่สนใจรวมกลุ่มกัน
และได้ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม
จนกระทั่งได้พบกับ อาจารย์ทรงพล

(สรส.) ได้เข้ามาพูดคุยและชักชวนให้ทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจ จึงได้เขียนโครงการทำขนมเบเกอรี่ขึ้น

ขั้นตอน: หลังจากที่ได้พบกับ อาจารย์ทรงพล และแนะนำให้เขียนโครงการที่ตนเองสนใจและอยากทำขึ้น ซึ่งครั้งแรกก็เขียนแบบธรรมดา เพราะไม่ค่อยรู้หลักว่าการเขียนโครงการเป็นอย่างไร อาจารย์ทรงพล (สรส.) จึงได้ชี้แนะต่อว่าควรศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ จึงได้ศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและสอบถามจาก “อา” ที่ทำขนมคุกกี้นั่น และ อ.ทรงพล ก็ได้มาเติมเต็มโครงการให้อีกครั้งโดยได้พูดคุยกับทาง อบต.ตากฟ้า และ กศน.อ.ตากฟ้า เพื่อหาแหล่งทุนโดย **พูดคุยกับผู้ใจดี** อบต. / กศน.อ.ตากฟ้าสนับสนุนโครงการจากฝันให้เป็นจริงได้ โดยได้รับการสนับสนุนจาก กศน. อำเภอตากฟ้า ในเรื่องของการฝึกอบรมสอนวิธีการทำขนมคุกกี้นั้น กระทั่งได้รับการสนับสนุนเรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำขนมรวมทั้งวัตถุดิบในการผลิตขนม แต่มีเงื่อนไขตามระบบของ กศน.อ.ตากฟ้า ที่จะจัดการอบรมนั้นอย่างน้อยต้องมีผู้เข้าร่วมอย่างน้อย ๑๕ – ๒๐ คนขึ้นไป ฉะนั้นจึงต้องกลับไป **รวมกลุ่ม** ใหม่อีกครั้งเพื่อหาสมาชิกให้ได้ประมาณ ๑๕ คน และ อ.ทรงพล ยังแนะต่ออีกว่า ถ้าเราฝึกอบรมจบแล้ว เราจะวางแผนในการทำขนมคุกกี้นั้นอย่างไรกันบ้าง โดย อ.ทรงพล ให้แบ่งบทบาทหน้าที่ที่กันตามความถนัด เช่น คนถนัดบัญชีก็คอยทำบัญชี คิดต้นทุน เป็นต้น โดยเป็นการฝึกวางแผนเหมือนการลงทุนทำธุรกิจในครัวเรือนโดยเริ่มจากจุดเล็กๆไป

ก่อนเท่าที่พอจะทำได้ พอศึกษาถึงกระบวนการผลิตคุกกี้แล้วมาดูพบพบว่าไม่ต้องลงทุนอะไรมาก จึงร่วมกันลงทุนเพื่อผลิตขนมคุกกี้ แต่ตอนนี้อยู่ในช่วงศึกษาหาสูตรขนมคุกกี้ให้ลงตัวก่อน

ปัญหา :

๑. ไม่มีเวลา เนื่องจากตอนนี้สมาชิกแต่ละคนกำลังเรียนอยู่ และแต่ละคนก็เรียนต่างที่กัน จึงไม่ค่อยได้มาเจอกันเท่าไร
๒. ขาดแกนนำ
๓. ไม่มีข้อมูลเพียงพอ

(๒) โครงการที่สอนน้อง

จุดเริ่มต้น : อยากสอนน้องเพราะเห็นน้องต้องเสียเงินไปเรียนพิเศษ และเห็นว่าเวลาในห้องเรียน ครู / อาจารย์ ก็สอนไม่เต็มที่ ทำให้น้อง ๆ และผู้ปกครองต้องเสียเงินเพื่อส่งลูกหลานเรียน จะได้เรียนทันเพื่อน จึงคิดว่าจะทำโครงการนี้เพื่อช่วยเหลือน้อง ๆ และผู้ปกครองจะได้ไม่ต้องเสียเงินเรียนพิเศษเพิ่มเติม โดยวางแผนกิจกรรมไว้ว่าจะสอนให้น้อง ๆ ในช่วงปิดเทอมโดยใช้สถานที่สำนักงาน อบต.ตากฟ้า สำหรับหลักสูตรนั้น อ.ทรงพล ได้แนะนำว่าควรเอาผู้เรียนเป็นตัวตั้ง และใช้ความถนัดของผู้สอนเป็นตัวกำหนด เพื่อจะได้ประโยชน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอน แต่ที่สำคัญจะต้องมีวิชาที่ผู้ปกครองรู้สึกว่าการที่น้อง ๆ มาเรียนด้วยนั้นจะต้องได้วิชาการหรือหลักการ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

เริ่มต้นกิจกรรมด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านการประชาคม หมู่บ้านทั้ง ๘ หมู่บ้าน สำหรับสถานที่ที่เช่นกัน อาจจะไม่ชัดเจนว่า จะต้องเป็นสำนักงาน อบต.ตากฟ้า อาจจะต้องดูผู้เรียนเช่นกันว่า ผู้เรียน ส่วนมากอยู่หมู่บ้านไหนและอาจจะใช้สถานที่หรืออาคารเอนกประสงค์ซึ่งจะมีทุกหมู่บ้านเป็นสถานที่เรียนเพื่อป้องกันปัญหาเรื่องอุบัติเหตุและจะได้ ลดความกังวลเป็นห่วงของผู้ปกครองได้ นอกจากนั้น อ.ทรงพล ได้แนะนำอีกว่าสมาชิกที่จะมาเรียนนั้นอาจจะเริ่มจากน้องใกล้ตัวก่อน

ปัญหา :

๑. ความเชื่อใจของผู้ปกครอง (การประชาสัมพันธ์)
๒. กำหนดเวลาเรียนที่แน่นอน

อบต.เกษไชย :

มีกิจกรรม / โครงการของเยาวชนที่กำลังจะขับเคลื่อนอยู่ในขณะนี้ ๒ โครงการ คือ **โครงการเกษตรแบบปิด** และ **โครงการรอยยิ้มสู่ผองชน**

พื้นฐานเดิมกลุ่มเยาวชน อบต. เกษไชย ได้มีกิจกรรมมัคคุเทศก์น้อย เนื่องจากบริบทของพื้นที่ตำบลเกษไชยมีแหล่งท่องเที่ยวและอาชีพที่สำคัญ คือ อาชีพทำตาล เป็นอาชีพดั้งเดิมของคนเกษไชยมาช้านาน นอกจากนั้นยังมีโบราณสถานที่สำคัญอีกหลายแห่ง และเพื่อเป็นการฝึกให้

เยาวชนได้รักชุมชนท้องถิ่น จึงได้มีการฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อย เพื่อนำสถานที่สำคัญให้กับนักท่องเที่ยวได้รู้จัก อีกทั้งยังมีกลุ่มโรงเรียน ชวนาที่ทำนาปลอดสารเคมีโดยเป็นการทำนาแบบใช้น้ำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

(๑) โครงการเกษตรแบบปิด

จุดเริ่มต้น : อยากให้ชาวบ้านมีข้าวปลอดสารพิษกิน และไม่เป็นหนี้ เพราะว่าอาชีพของคนตำบลเกษไชโยคือ อาชีพทำนา แต่ชาวนายังต้องซื้อข้าวกิน และอีกอย่างการทำนาของที่นี่ก็ยังเป็นแบบการใช้สารเคมีอยู่มาก เป็นเพราะบางคนไม่เชื่อว่าการทำนาโดยใช้น้ำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพจะได้ผลดี จึงอยากทำเป็นตัวอย่าง โดยทำเป็นแปลงทดลอง ได้รับการสนับสนุนให้ใช้ที่ดินราชพัสดุ ซึ่ง อบต.เกษไชโยเป็นผู้หาพื้นที่ให้ และเป็นคนติดต่อกับทางราชพัสดุเพื่อขอใช้พื้นที่ว่างเปล่า ประมาณ ๒๐ ไร่ และที่บริเวณนี้เหมาะสมมากเพราะมีทั้งแหล่งน้ำตามธรรมชาติและจะเป็นพื้นที่ทำแปลงทดลองปลูกข้าวที่ใช้ธรรมชาติให้มากที่สุดเพื่อทำให้เกษตรกรที่เป็นผู้ใหญ่อุปถัมภ์เป็นตัวอย่างโดยรวมกลุ่มเพื่อน ญาติ ช่วยกันทำ

ปัญหา :

๑. ขาดอุปกรณ์ในการทำนา เช่น ควาย
๒. บางครั้งไม่มีเวลาเพราะต้องเรียนหนังสือ
๓. ขาดผู้ใหญ่ที่เป็นแกนนำ

๔. ขาดงบประมาณ

(๒) โครงการรอยยิ้มสู่ผองชน

จุดเริ่มต้น: อยากสอน

หนังสือให้กับน้องโรงเรียนใน
ชนบท (ระดับประถมศึกษา)
เพราะว่าน้องๆ ที่อยู่ในชนบทจะ
ได้รับการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกับ
โรงเรียนในเมือง หรือว่าขาด
โอกาสดีๆ บางอย่างไป จึงอยาก

เอาสิ่งดีๆ ตรงนี้มาเสริมให้กับน้องๆ ส่วนหนึ่งก็เป็นการต่อยอดงานใน
สภาเด็กและเยาวชนที่ได้วางแผนเอาไว้ โดยรวมกลุ่มกับเพื่อนใน
โรงเรียนที่บ้านอยู่นอกตัวอำเภอชุมแสง เพราะพื้นที่เป้าหมายก็จะเริ่ม
จากโรงเรียนในบริเวณใกล้เคียงกับบ้านเพื่อนๆ และน้อง ๆ ที่มาเรียนก็
จะเป็นน้องหรือหลานบริเวณที่ใกล้กับบ้านของเพื่อน สถานที่นั้นก็ใช้
ที่โรงเรียนที่น้องเรียนกันอยู่ โดยก่อนเดินทางไปสอนนั้นจะติดต่อผ่าน
ทางโรงเรียนก่อนเพื่อขอใช้สถานที่ และที่ผ่านมาก็ได้รับการตอบรับเป็น
อย่างดี หลักสูตรที่สอนนั้นจะเน้นวิชาหลัก ๓ วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยสอนเนื้อหาในบทเรียนที่น้อง ๆ
เรียน ซึ่งได้มีการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เพื่อประเมินตนเอง
และผู้เรียนด้วย สิ่งที่น่าอง ๆ ต้องเตรียมระหว่างมาเรียนนั้นคือ ทุกคนต้อง

เตรียมอาหารกลางวันมาทานด้วยกันกับเพื่อนๆ ที่มาเรียนด้วย และเตรียมอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นมากันเอง เช่น สมุด การเรียนก็จะเรียนทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์ ระยะเวลาการสอนจะเรียนตั้งแต่ ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. และต่อตอนบ่ายตั้งแต่ ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ซึ่งการเรียนนั้นมีใช้เรียนแบบอยู่ในห้องเรียนจะมีการสอนแบบใช้เทคนิคพิเศษที่ทำให้ผู้เรียนอยากมาเรียนต่อ ต้องมีของแปลกๆ ที่เสริมทักษะให้กับน้องด้วย น้องจะได้สนใจอยากเรียนด้วยและไม่เบื่อ ซึ่งทางทีมเอง (มีสมาชิกจำนวน ๒๐ คน) ก็จะเดินทางด้วยรถมอเตอร์ไซด์และใช้งบประมาณด้วยตนเองทั้งหมด จะไม่ร้องบประมาณจากข้างนอกเพราะถ้ามีว่รอกก็ยังไม่มีโอกาสได้ทำกิจกรรมอย่างเช่นวันนี้

ปัญหา :

๑. บางครั้งไม่มีเวลาเพราะต้องเรียนหนังสือ
๒. ขาดแกนนำ
๓. งบประมาณ
๔. น้องๆ อยู่กันคนละระดับชั้นทำให้ต้องปรับการสอนบ้าง

อบต.หนองบัว:

โครงการเยาวชนพิถีกร

จุดเริ่มต้น .ทาง

โรงเรียนได้มีการจัดฝึกอบรม
เกี่ยวกับการพูด / การเป็น
วิทยากร พอเข้าอบรมแล้ว เกิด
ความรู้สึกอยากเป็นเหมือน
วิทยากรที่มาสอน ก็เลยคุยกับ

เพื่อน ๆ แล้วรวมกลุ่มกันตั้งเป็นทีมวิทยากรได้ประมาณ ๙ คน ซึ่งแต่ละ
คนก็จะมีความสามารถแตกต่างกัน แล้วแต่ความถนัดของแต่ละคน มี
ทั้งพิธีกร นักดนตรี นักจัดสนทนาการจนเป็นทีมได้ โอกาสดีที่ทาง
โรงเรียนสนับสนุนช่วงแรกก็เริ่มทดลองเป็นวิทยากรในกิจกรรมที่โรงเรียน
ก่อน พอเริ่มมีความชำนาญก็เริ่มรับงานข้างนอกโดยไปทุกงานที่ติดต่อ
มา เช่น งานศพ กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ และมองว่าอนาคตพวกผมก็
ต้องจบจากสถาบันนี้จึงอยากหาทีมหรือตัวแทนทำแบบผมเพื่อรับช่วง
ต่อโดยจะจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากร ครั้งที่ ๑ หาแกนนำเพื่อ
การพัฒนามกลุ่มต่อไป

(ประมาณ ก.พ. ๕๒) โดยการประชาสัมพันธ์หาแกนนำไปตามสื่อต่าง
ๆ เช่น วิทยุชุมชนและเสนอโครงการให้ อบต.เพื่อสนับสนุนงบประมาณ

อบต.เขาชายธง :

พื้นฐานเดิมกลุ่มเยาวชน อบต. เขา
ชายธง ได้มีการร่วมกลุ่ม ๒ กลุ่มที่

ชัดเจนได้แก่กลุ่มกระบวนการสืบค้นภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นการรวมกลุ่มเยาวชนที่สนใจทำงานเพื่อชุมชนบ้านเกิดของตนเองโดยรวมกลุ่มกันขึ้นและสืบค้นภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชนและเพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ไม่ให้สูญหาย และกลุ่ม อนาคตความดี ได้มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมเรื่องอาชีพ และการอบรมทรัพย์ และตอนนี้จะเน้นเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง จากการทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่นั้นจนกระทั่งได้มีการวางแผนกิจกรรมต่อโดยแบ่งเป็นโครงการ

(๑) โครงการพลิกปลาสุมไพร

จุดเริ่มต้น : เป็นโครงการที่ต่อเนื่องมาจากกลุ่มกระบวนการสืบค้นภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยมีพื้นฐานจากที่เอาตัวแทนหมู่บ้านละ ๓ คน ออกมาทำกิจกรรมเพราะอยากให้ทุกหมู่บ้านมีแกนนำ และอยากให้เยาวชนมีการรวมกลุ่มและมีความรู้ด้านสมุนไพร เหตุที่เลือกทำเกี่ยวกับสมุนไพรนั้นเนื่องจากมีความรู้ด้านนี้อยู่แล้ว และผลสืบเนื่องจากที่มีการทำกิจกรรมเดินสำรวจป่าที่ผ่านมา จึงทำให้อยากสืบค้นว่าที่ชุมชนของเรา มีสมุนไพรที่มีประโยชน์อะไรอยู่บ้าน และนอกจากนั้นสามารถเก็บมาทำเป็นการแปรรูปสมุนไพรได้อีกด้วย เนื่องจากที่หมู่ ๒ ก็ได้มีกลุ่มแปรรูปสมุนไพรอยู่แล้ว

การดำเนินการ :

๑. เสนอโครงการให้ อบต.รับทราบ
๒. จัดการฝึกอบรมโดยได้หาวิทยากรที่ จ.ชลบุรี

๓. เริ่มกิจกรรมตอนปิดเทอม (ก.พ. – พ.ค. ๕๒)

๔. เน้นการอบรมเรื่องสมุนไพร ลักษณะ แล้วขึ้นไปหาของจริง บนภูเขาในพื้นที่ โดยแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๓ คน โดยคณะเด็กแต่ ละหมู่บ้าน

๕. อยากให้มีอาชีพเสริมคือการแปรรูปสมุนไพร

(๒) โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลยาเสพติด สร้างชีวิต สร้างสุขภาพ

อบรมเกี่ยวกับปัญหา ยาเสพติดและจัดการแข่งขันกีฬา

อบต.วังน้ำลาด:

โครงการเยาวชนร้องเล่นเต้นโชว์

จุดเริ่มต้น : เด็กๆในพื้นที่ต้องการให้มีเวทีสำหรับการแสดงของเด็ก ๆ บ้างในงานต่าง ๆ ที่หมู่บ้านได้ให้มีการจัดการแสดง เช่น งานปีใหม่ เพราะส่วนใหญ่จะเป็นเวทีเฉพาะของผู้ใหญ่เท่านั้น เด็ก ๆ จึงเรียกร้องให้ผู้ใหญ่เห็นความสำคัญของเด็กบ้าง

การดำเนินการ :

๑. เสนอโครงการให้กับ อบต.

๒. หาวิทยากรมาช่วยแนะนำวิธีการร้องเพลง เต้น เล่นดนตรี ให้ถูกวิธี

๓. ใช้อุปกรณ์ในการฝึกซ้อมที่บ้านแนะนำ เนื่องจากที่บ้านมี
อาชีพรับจ้างแสดงตามงานต่าง ๆ จึงมีอุปกรณ์ครบและพอ
ก็ยินดีให้บริการกับน้อง ๆ ที่สนใจ
๔. รับสมัครเยาวชนที่สนใจ
๕. วางแผนการดำเนินการ ประชุมสภาเด็กและเยาวชน

สรุปและปิดการประชุม

โดย : คุณปิยะภรณ์ มั่นทะจัตต ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล

ไปเวทีไหนก็กลับไปด้วยความชื่นใจ ได้เห็น รู้เรื่องราวดี ๆ จาก
คนดี ๆ ที่ตั้งใจทำงานเพื่ออนาคตของชาติ อยากให้กำลังใจทุกคนให้
ทำงาน มันเป็นการสร้างอนาคตของเรา รุ่นของเราค่อยหมดแรงไปทุกวัน
ต้องฝากอนาคตไว้กับรุ่นถัดไป แต่ไม่ใช่เป็นการยื่นภาระให้เขา แต่เป็น
การเสริมเติมอยากเห็นพวกเราเป็นพี่เลี้ยงประคับประคองให้เด็กรุ่นใหม่
เติบโตเป็นพลังของชาติ โดยเริ่มจากเป็นพลังของชุมชน ถ้าท่านอยากทำ
อะไร ชาติอะไร ที่ต้องมีคนคอยเติมและเชื่อมโยง สรท.ยินดีเป็น
ผู้สนับสนุนสร้างกระบวนการไปร่วมกับพวกเรา มูลนิธิฯ ก็ยินดีสนับสนุน

และเชื่อมโยงงานของเราให้กว้างขึ้น ซึ่งเป็นนิมิตที่ดีที่เกิดกลุ่มทำงาน
เด็กและเยาวชนที่จะสร้างพลัง เวทีนี้เป็นเวทีแรกแต่ไม่ใช่เวทีสุดท้าย เรา
ต้องทำงาน ร่วมกันใกล้ชิด
ต่อไป.

ภาคผนวก

โครงการ

การส่งเสริมการจัดการความรู้ของเยาวชนในชุมชน ท้องถิ่น (4 ภาค)

ความสำคัญของปัญหา

การที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุดหน้าอย่างต่อเนื่องนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยสติปัญญาและความสามารถของคนในชาติ การเสริมสร้างทักษะและภูมิปัญญาดังกล่าวต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็กจนโต เป็น ผู้ใหญ่ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติก็มุ่งหวัง ที่จะพัฒนาและเสริมสร้างทักษะและทัศนคติในการเติบโตขึ้นเป็นผู้ที่มีความคิดและสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

จากพัฒนาการของสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น ทำให้เด็กและ เยาวชนกำลังเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลง เผชิญหน้ากับปัญหา บางครั้งก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา ตกเป็นเหยื่อของการ เปลี่ยนแปลงอย่างไม่รู้เท่าทัน ในขณะที่เด็กและเยาวชนเหล่านี้ ทั้ง (๑) เด็กทั่วไปที่ไม่มีปัญหา (แต่ในอนาคตอาจจะตกเป็นเหยื่อ หรือมี ปัญหาจากอิทธิพลเพื่อน อิทธิพลโฆษณา และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

ด้านลบต่างๆ ที่อยู่รอบตัว) (๒) เด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะมีปัญหา เช่น ครอบครัวแตกแยกมาอยู่หอพัก อยู่ในชุมชนที่มีปัญหา ยาเสพติดหรืออาชญากรรมมาก และ (๓) เด็กที่มีปัญหาแล้ว เช่น หนีโรงเรียน ใช้สารเสพติด มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พวกเขา ก็ยังต้องใช้ชีวิตอยู่ปะปนกัน อยู่ร่วมชุมชนสังคมเดียวกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งที่ตัวเด็กเอง ที่บ้าน ที่โรงเรียน และในชุมชน การพัฒนาหรือแก้ไข ปัญหาจึงไม่สามารถทำที่เด็กกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่ง เพราะเด็ก สิ่งแวดล้อม และปัญหา ต่างเชื่อมโยง เกี่ยวข้อง และส่งผลกระทบต่อถึงกันอยู่ตลอดเวลา

ยิ่งมีการเปลี่ยนแปลงของสังคมมากเท่าไร เราจึงต้องให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” มากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะ “เด็กและเยาวชน” ซึ่งเป็นอนาคต และความหวังของครอบครัวและสังคม เด็กและเยาวชนจึงต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ในขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนา ทั้งการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

ดังที่ ศ.นพ.วิจารณ์ พานิช (๒๕ สค. ๔๙) กล่าวว่า เยาวชนเป็น คนในช่วงอายุที่มีพลังมาก มีกำลังเหลือ ถ้าไม่ส่งเสริมให้เป็นผู้แสดงออก ผู้กระทำ ในด้านดี ด้านบวก ด้านสร้างสรรค์ เยาวชนก็จะหันไปแสดงออกในด้านที่เขาทำง่าย และมีกลุ่มผู้แสวงประโยชน์มาออก ชักชวนอยู่แล้ว กลายเป็นเยาวชนที่สร้างปัญหา ทำสิ่งที่เป็นอบายมุข ให้

ความสุข สนุก ชั่วเล่น แต่ทำลายอนาคตตนเอง ทำลายสังคมภาพรวม
(www.GotoKnow.org)

ดังนั้น ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน หากใช้มิติจุดเด่น ศักยภาพ และทุนที่มีในตัวพวกเขาเองให้เกิดประโยชน์ ต่อยอดจากสิ่งที่มี เขามี สิ่งที่เขาเป็น จะทำให้พวกเขาเกิดความเชื่อมั่นและแสดงความสามารถในด้านที่ถนัด ในทางที่สร้างสรรค์ เขาจะรู้สึกว่าคุณค่า และอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนที่เขาเป็นสมาชิก อยู่ให้ดีขึ้น จึงเป็นการพัฒนาของพวกเขา โดยพวกเขา และเพื่อพวกเขา

ศ.นพ.ประเวศ วะสี กล่าวว่า ในทุกพื้นที่มีคนดีทำดีอยู่ หากมีการส่งเสริมคนที่ทำสิ่งดี ๆ แล้วนำมาสื่อสารเรียนรู้กัน สร้างฐานข้อมูลของความคิด คนดี ขึ้นมา ในแต่ละพื้นที่ขึ้นมา แล้วทำความดีให้เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย และเป็นแหล่งเรียนรู้ และสื่อสารความดีออกไปให้กว้างขวาง เรื่องของคนดีก็จะเข้าไปสู่ตัวผู้เรียน ไปสู่คนในสังคม (ปาฐกถานำในการประชุมสัมมนาเรื่อง การรวมพลังสร้างกระแสคุณธรรม, ๒๕๔๘)

โครงการเชื่อว่าในแต่ละพื้นที่ยังมีเด็กดี ยังมีเมล็ดพันธุ์แห่งความหวัง ที่จะเป็นหัวเชื้อในการทำดี และเผยแพร่ความดีออกไป หากมีการดึงศักยภาพของเขาออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันก็หนุนเสริมให้เขาได้ไปกระตุ้นเมล็ดพันธุ์แห่งความดีในจิตใจของเพื่อนให้

งอกงามขึ้นมา ให้มีการเติบโตและดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและดีงาม (มีความรู้จริงในสิ่งที่มี สิ่งที่ทำ, มีคุณธรรม คือ ความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ สุจริต, มีความรู้ ความคิด และการกระทำ ที่พอประมาณ พอดี มีเหตุมีผล มีการระวังตน ไม่ประมาทในการใช้ชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง) ซึ่งต่อไปพวกเขา ก็จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

คุณลักษณะของเด็กและเยาวชนที่พึงปรารถนาเหล่านี้จะเพิ่มพูนงอกงามและแผ่ขยายออกไปได้ ก็ด้วยการจัดการพัฒนาอย่างมีระบบ อย่างเป็นองค์รวม และด้วยความร่วมมือจากหลายฝ่ายแบบบูรณาการ ทั้งบ้าน วัด โรงเรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) หน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน

ด้วยความตระหนักในความสำคัญของปัญหาดังกล่าว สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) จึงร่วมมือกับมูลนิธิสยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์) จัดทำ **“โครงการส่งเสริมการจัดการความรู้ของเยาวชนในชุมชนท้องถิ่นสู่วิถีชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”** ภายใต้การสนับสนุนของบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) หน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจเอกชนที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องราวของ

ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ สิ่งดี ๆ ของเยาวชนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่อาจมีอยู่แล้วแต่กระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ หรือเป็นนวัตกรรมทางสังคมใหม่ที่เกิดขึ้นจากการสนับสนุนของโครงการ ข้ามเขตข้ามพื้นที่ ในรูปของตลาดนัดความรู้ (Success Story Sharing) เพื่อให้กระบวนการขับเคลื่อนทางสังคมเหล่านี้เป็นกลไกทางสังคมใหม่ที่ช่วยบ่มเพาะต้นกล้าเยาวชน ให้เขาเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีปัญญา มีจิตสาธารณะ มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม และอยู่ในชุมชน/สังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีคุณค่า และมีความสุข โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพนี้จะเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

เป้าหมาย

เยาวชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนท้องถิ่นอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความภาคภูมิใจ สามารถเรียนรู้พัฒนาตนเอง จนสามารถสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว และชุมชนท้องถิ่น เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ของเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น ให้มีขีดความสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนอย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข สามารถสร้างประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และมีศักยภาพที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีพลังในอนาคต
๒. เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาเด็ก เยาวชน ในท้องถิ่นของตน และปูพื้นฐานไปสู่การสร้างกลไกการจัดการดูแลเด็กและเยาวชนของชุมชนที่เข้มแข็งและมีความต่อเนื่องในอนาคต
๓. เพื่อให้เกิดเครือข่ายการจัดการความรู้ในเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บ้าน วัด โรงเรียน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมาย

๔. เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ถอดจากการปฏิบัติงานของโครงการ เผยแพร่ในรูปแบบเอกสารและสื่อวีดิทัศน์เพื่อประโยชน์ในการ ขยายผล

ทุนทางสังคมที่สามารถใช้เป็นประโยชน์ต่อ การดำเนินโครงการ

- (๑) **ทุนทางสังคมในพื้นที่** ได้แก่ เยาวชนที่มีความสนใจ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ยินดีสนับสนุน มี ปราชญ์หรือภูมิปัญญาชาวบ้านในด้านเกษตร วัฒนธรรม ศิลปะ ฯลฯ ที่พร้อมจะถ่ายทอดความรู้ มีศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นของชาวบ้านและของทาง ราชการและสถาบันการศึกษาอยู่ในพื้นที่หรือพื้นที่ ใกล้เคียง มีนักพัฒนาหรือนักวิชาการที่ทำงานกับชุมชน มาอย่างต่อเนื่อง ฯลฯ
- (๒) **ทุนนอกพื้นที่** ได้แก่ โครงการ กิจกรรม สร้างสรรค์ที่ทำ โดยเยาวชน เป็นตัวอย่างดีที่มีอยู่มากมายทั่วประเทศ (Best Practice) แต่การเชื่อมโยงเพื่อการเรียนรู้ร่วมกัน และใช้สิ่งดีๆเหล่านั้นขยายผลไปในวงกว้างยังทำได้ น้อยมาก มีการจัดตั้งภาคีเด็กและเยาวชนทั้งระดับ

ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค และประเทศ โดยกระทรวง
พัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ มีเครือข่ายเด็กและ
เยาวชนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกระจาย
อยู่ทั่วประเทศ มีมูลนิธิ สถาบัน ที่ทำงานด้านเด็ก เยาวชน
ทั้งด้านงานพัฒนาและงานวิชาการ มีประสบการณ์และ
องค์ความรู้อยู่ในระดับหนึ่ง มีแหล่งทุนที่สนับสนุนงานด้าน
เด็กและเยาวชน เช่น สสส. ศูนย์คุณธรรม มีรายการ
โทรทัศน์ของทีวีสถาภรณ์ที่มีรายการเกี่ยวกับเยาวชน ซึ่ง
จะเป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงเครือข่าย และ
ประสบการณ์ ความรู้ต่างๆ มาใช้ประโยชน์ รวมทั้งใช้เป็น
ช่องทางในการเผยแพร่ ขยายผล ผลงานของโครงการ

(๓) **สถานการณ์ของโลกและด้านนโยบายของรัฐ**

การเกิดวิกฤติการขาดแคลนอาหารโลกและมีแนวโน้มจะ
ทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ยังผลให้รัฐบาลโดย
กระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงเกษตรได้ร่วมกันทำ
โครงการสร้าง “เกษตรกรรุ่นใหม่” โดยสนับสนุนให้
ลูกหลานของเกษตรกรหันมาเรียนเกษตรกันให้มากขึ้น
โดยรัฐบาลสนับสนุนเรื่องให้ทุนการศึกษา เรียนฟรี อยู่ฟรี
กินฟรี เมื่อจบการศึกษานักศึกษาคนใดไม่มีที่ดินทำกินก็
จะจัดสรรที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้ทำกิน กระทรวง
นโยบายดังกล่าวจะสามารถนำไปจัจัยเอื้อในการจูงใจ

ให้เยาวชนในพื้นที่เป้าหมายหันมาพัฒนาฐานอาชีพของตนเองได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันก็น่าจะเอื้อให้โครงการที่สรรส. จะดำเนินการ สามารถเข้าถึงความรู้และ ทรัพยากรของสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรในท้องถิ่นหรือในแต่ละภูมิภาคได้ง่ายขึ้น

(๔) ทุนเดิมของ สรรส.

สรรส. มีประสบการณ์ทำงานกับเยาวชน แกนนำชุมชน วัด อบต. กศน. โรงเรียน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวชิราวุธ มหาวชิราวุธราชภัฏ มหาวชิราวุธราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏมาเป็นเวลานาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ สรรส. มีประสบการณ์ในการนำแนวคิด หลักการ เครื่องมือการจัดการความรู้ ไปเสริมการทำงานของแกนนำชุมชน อบต. โรงเรียน กศน. ตลอด ๒-๓ ปีที่ผ่านมา ประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นทุนที่สำคัญในการดำเนินโครงการนี้

ยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการ

- (๑) **เชิงพื้นที่** ต่อยอดจากพื้นที่ที่ สรรส. มีกลุ่มเป้าหมาย มีทุนจากการทำงานเดิมอยู่แล้ว มีความสัมพันธ์กับแกนนำ และ อบต. และสถาบันการศึกษาเป็นอย่างดี รวมทั้งพื้นที่

ขยายผลที่ สรศ.มีเครือข่ายของกลไกการทำงานในพื้นที่ โดยพื้นที่เหล่านั้นมีเยาวชนที่สนใจ มีแหล่งเรียนรู้ของ ชุมชน ของทางราชการหรือของสถาบันการศึกษาอยู่ใน พื้นที่ และอบต.ยินดีสนับสนุนอย่าง เต็มที่

- (๒) *เชิงกลุ่มเป้าหมาย* กลุ่มเป้าหมายหลักคือ เยาวชนที่อยู่ใน ระบบโรงเรียน และเยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มเป้าหมายรอง คือ ครอบครัว วัด โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน แหล่ง เรียนรู้ และสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น
- (๓) *เชิงเนื้อหากิจกรรม* จะเปิดกว้างตามความสนใจของ เยาวชนและบริบทของพื้นที่ โดยสนับสนุนให้เยาวชนมี โอกาสในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่อตัวเอง ครอบครัว และชุมชน ที่มีความต่อเนื่องเพียงพอที่จะมีผลต่อการบ่ม เพาะวิถีคิด วิถีปฏิบัติ ถ้าเป็นไปได้ในพื้นที่ที่มีความ เหมาะสม จะสนับสนุนให้เยาวชนพัฒนาฐานอาชีพของ ตนเองและครอบครัวให้มากที่สุด โดยเฉพาะอาชีพที่ สนับสนุนความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจหมู่บ้านและ เศรษฐกิจตำบล
- (๔) *เชิงวิธีการ* ใช้แนวคิด หลักการ เครื่องมือ การจัดการ ความรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างความ

เข้มแข็งของ “หัวใจ” (ตัวอย่างของความก้าวหน้า
ความสำเร็จของเยาวชนและครอบครัว ที่เป็นรูปธรรม)
และใช้หัวใจในการขยายผลในชุมชน ร่วมกับ อบต. สร้าง
กลไกการจัดการที่มีความต่อเนื่องในรูปแบบของ
“ห้องเรียนเยาวชนและครอบครัว” ที่มีชีวิต

(๕) **เชิงงบประมาณ** สร้างรูปธรรมในพื้นที่ให้เกิดขึ้นให้เป็นที่
ประจักษ์ต่อ อบต. และให้ อบต. ในพื้นที่รูปธรรม มีส่วนใน
การรับผิดชอบทางด้านงบประมาณมากขึ้นเป็นลำดับ
ขณะเดียวกันนำเอาความสำเร็จของพื้นที่รูปธรรม ไปขยาย
ผลด้านความคิดกับ อบต. อื่นๆ และเน้นให้ อบต. อื่นๆ ที่ม
ีความสนใจมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณตั้งแต่เริ่มต้น

ภาคีหลักของโครงการ

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคีรอง

๑. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย (กศน.)

๒. วัด

๓. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน / ปราชญ์ชาวบ้าน
๔. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี
๕. วิทยาลัยการอาชีพ
๖. ศูนย์/สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน
๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
๘. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
๙. เครือข่ายเด็ก เยาวชน ครอบครัว (สสส. ศูนย์คุณธรรม
ฯ)
๑๐. ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล

ผลลัพธ์ที่ท้าทาย

๑. **เครือข่ายเด็กและเยาวชนระดับตำบล**ในพื้นที่เป้าหมายสามารถประสานทรัพยากร (คน งบประมาณ ความรู้) ในการสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในตำบลอย่างต่อเนื่อง
๒. **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**ในพื้นที่เป้าหมายมีนโยบาย แผนงาน งบประมาณ ในการพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองในอนาคตอย่างชัดเจน

๓. **วัด**ในพื้นที่เป้าหมายสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนธรรมะ ที่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน
๔. **สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(กศน.)** ในพื้นที่ เป้าหมายสามารถจัดหลักสูตรการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการพัฒนากำลังคนให้กับชุมชนท้องถิ่นในระยะยาว และสามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างต่อเนื่อง
๕. **โรงเรียน**เป้าหมายสามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชนและสามารถพัฒนากิจกรรมที่สร้างสรรค์ในการเชื่อมโยงบ้าน วัด โรงเรียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๖. **วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี** ในพื้นที่เป้าหมายสามารถสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการให้กับเยาวชนในการพัฒนาฐานอาชีพอย่างเพียงพอ
๗. เกิด**กลไกจัดการเครือข่ายการเรียนรู้** (Success Story Sharing) ของเด็ก และเยาวชนที่ต่อเนื่อง ในจังหวัดเป้าหมายภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคีหลักที่เกี่ยวข้อง
๘. ได้**องค์ความรู้**ในรูปเอกสารและสื่อ วิดีทัศน์ ที่เกิดจากการถอดบทเรียนจากการดำเนินเพื่อประโยชน์ในการขยายผล

(เช่น รูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนในชุมชน
ท้องถิ่น,
วิธีการจัดระบบความสัมพันธ์ใหม่ของเยาวชน กับ
ครอบครัว คนในชุมชน และคนนอกชุมชน, วิธีการ
ประยุกต์ใช้แนวคิด หลักการ เครื่องมือการจัดการความรู้
ในการส่งเสริมบทบาทของเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น เป็น
ต้น)

กลุ่มเป้าหมายและบริบท

(๑) กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่โครงการสนับสนุนเพื่อสร้าง
นวัตกรรมและองค์ความรู้

(๑.๑) เน้นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์เดิมที่ดีอยู่แล้วกับเด็ก
เยาวชน ครอบครัว แกนนำชุมชน อบต. และมีศักยภาพในการพัฒนา
เพื่อสร้างรูปแบบของการพัฒนา

(๑.๒) เน้นพื้นที่ที่ อบต. มีความสนใจ มีทุนทางสังคมที่
น่าสนใจ และอยู่ใกล้เคียงกับพื้นที่ทำงานเดิมของโครงการ (เพื่อ
ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง)

(๒) กลุ่มเป้าหมายเพื่อนำความรู้มาขยายผล และเชื่อมโยง
เครือข่าย

(๒.๑) กลุ่มเป้าหมายที่มีนวัตกรรม ที่น่าเรียนรู้ (Best Practice)

(๒.๒) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่
อยากนำไปขยายผล

พื้นที่เป้าหมาย (อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม)

ภาคเหนือ : จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน
จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดน่าน

ภาคอีสาน : จังหวัดขอนแก่น จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดกาฬสินธุ์
จังหวัดอุบลราชธานี

จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัด
ศรีสะเกษ จังหวัดชัยภูมิ

ภาคกลาง : จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัด
สุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐมจังหวัดเพชรบุรี

ภาคใต้ : จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา

หมายเหตุ : พื้นที่เหล่านี้บางพื้นที่ที่โครงการได้เคยทำงาน
ร่วมกับองค์กรบริหารส่วนตำบล สำนักงานการศึกษาเอกชนโรงเรียนและ
การศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โรงเรียนวิถีพุทธ วิทยาลัยเกษตรและ
เทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมจล มาแล้วระดับหนึ่ง ง่ายต่อการสาน
งานต่อ บางพื้นที่เป็นภูมิลำเนาของผู้ประสานงานภาคซึ่งจะทำให้

สะดวกและประหยัดในการเดินทาง บางพื้นที่เป็นจังหวัดบูรณาการ ภายใต้การสนับสนุนของ สกว. มีทุนทางสังคมอยู่บ้างแล้วบางระดับ

แนวทางและขั้นตอนในการดำเนินงาน

๑. ทำ Situation analysis ทั้งในระดับภาคและระดับพื้นที่

๒. การดำเนินในพื้นที่ที่โครงการสนับสนุนเพื่อสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้

(๒.๑) ค้นหาเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการโดยผ่าน แกนนำเยาวชน สถาบันการศึกษา อบต.

(๒.๒) ให้เยาวชนกรอกแบบฟอร์มข้อมูลพื้นฐานเพื่อประเมินทุกข์ ทุนในครอบครัว ความใฝ่ฝันในอนาคต ส่งให้กับโครงการ

(๒.๓) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของเยาวชน เพื่อออกแบบการเรียนรู้

(๒.๔) จัดเวทีให้เยาวชนวิเคราะห์ตนเอง และการปักธงชีวิตภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๒.๕) โครงการพาเยาวชนเปิดโลกทัศน์กับแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการหรือเปิดโอกาสใหม่ๆ ทางความคิด เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองและชุมชนท้องถิ่น

ตรวจสอบความมั่นใจในการปักธงชีวิตของแต่ละคน กำหนดขั้นตอนการทำงาน และความรู้ที่จำเป็น

(๒.๖) ให้เยาวชนสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งการสืบค้นทาง Internet

(๒.๗) จัดเวทีฝึกทักษะการคิด และเขียนโครงการ ให้กับเยาวชน

(๒.๘) จัดเวทีนำเสนอแผนงานของเยาวชนต่อ ผู้ปกครอง อบต. และตัวแทนมูลนิธิ ฯ

(๒.๙) ปฏิบัติการตามแผนงาน พร้อมบันทึก ร่องรอยการทำงาน (เอกสาร ภาพถ่าย)

(๒.๑๐) จัดประชุมถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงาน ในพื้นที่ของเยาวชนและเสริมการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (วิชาชีวิต วิชาชุมชน วิชาชีพ วิชาการ)

๓. การทำ Knowledge Capture โครงการหรือ เรื่องราวที่ที่น่าเรียนรู้(Success Story) เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของ ความรู้

(๓.๑) คัดสรรโครงการหรือเรื่องราวที่น่าเรียนรู้จาก การทำ Situation Analysis (นอกเหนือจากพื้นที่ดำเนินการของ โครงการ)

(๓.๒) เยี่ยมเยียน ศึกษาพื้นที่ พุดคุย เพื่อถอด

บทเรียนเด่น จากโครงการหรือเรื่องราวที่ได้คัดสรรแล้ว เขียนออกมาเป็นเอกสารเรื่องเล่า เร้าพลัง และทำเป็นสื่อวีดิทัศน์ (ในกรณีที่เป็นเรื่องเด่นมากๆ)

(๓.๓) จัดพิมพ์เป็นเอกสารเพื่อการเผยแพร่ ในเวที Development & Success Story Sharing และที่อื่นๆ

๔. จัดเวที Development & Success Story Sharing เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกย่องเชิดชู

(๔.๑) วิเคราะห์ความมั่งคั่งและความมั่งคั่งที่ต้องการ ในกระบวนการพัฒนาเยาวชน ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งตัวเยาวชน ครอบครัว ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาระบุผู้เข้าร่วมที่เหมาะสม ที่สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เป็นผู้ที่ต้องการนำความรู้ไปพัฒนาต่อยอด หมุนเกลียว ยกระดับงานของตนเองให้ดียิ่งๆขึ้น เป็นการจัดการความรู้ก่อนทำ ก่อนจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(๔.๒) ปรึกษามูลนิธิสยามกัลป์มาจลเพื่อสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยพิจารณาตัดสิน มอบรางวัลให้กับโครงการหรือพื้นที่ที่มีการพัฒนาก้าวหน้าอย่างโดดเด่น สมควรได้ รับการยกย่องเชิดชู เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ

(๔.๓) เตรียม “Knowledge Facilitator” และ “Note Taker” เพื่ออำนวยความสะดวกแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงลึก และเก็บข้อมูลมาจัดทำเอกสารเพื่อการขยายผล

(๔.๔) จัดเวที Development & Success Story Sharing **ทั้งระดับภาค** และระดับประเทศ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และการพัฒนา โดยระดับภาคจัด ๑-๒ ครั้งต่อปี

(ประมาณ ๖ เดือนครั้ง) ระดับประเทศจัดปีละ ๑ ครั้ง

(๔.๕) จัดทำเอกสารหลังการจัดเวทีออกเผยแพร่

(๔.๖) ติดตาม สนับสนุนการนำความรู้ไปพัฒนางานในพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมาย

(๕) จัดเวทีประชุมถอดบทเรียนคณะทำงาน เพื่อสังเคราะห์ออกมาเป็นองค์ความรู้ และ กำหนดแนวทางในการยกระดับการทำงานในปีต่อไป(ปีละ ๑ ครั้ง)

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ปีที่ ๑ ระยะเวลา ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๑ (๘ เดือน)

ปีที่ ๒ ระยะเวลา ๑ มกราคม ๒๕๕๒ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ (๑๒ เดือน)

ปีที่ ๓ ระยะเวลา ๑ มกราคม ๒๕๕๓ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ (๑๒ เดือน)

ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ

(๑) ได้เอกสารที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สถานการณ์เด็กเยาวชนของแต่ละภาคและของประเทศ รวม ๕ เล่ม

(๒) เยาวชนและครอบครัวได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการความรู้ การทำกิจกรรมสร้าง-สรรค์จนสามารถสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัว ชุมชน ทั้งในรูปของกิจกรรมจิตอาสา การพัฒนาอาชีพ ไม่ต่ำกว่า ๕๐๐ ครอบครัว

(๓) องค์การบริหารส่วนตำบล เข้าร่วมโครงการสนับสนุนการพัฒนาเยาวชน มีนโยบายและแผนงาน แผนงบประมาณที่ชัดเจน ไม่ต่ำกว่า ๕๐ อปต.

(๔) ได้เอกสารที่เกิดจากการถอดบทเรียนโครงการเด่น (Best Practice) ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ เล่ม

(๕) ได้วิถีทัศน์ประมวลสาระสำคัญจากโครงการเด่น เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดตลาดนัดความรู้ (Development & Success Story Sharing) ไม่ต่ำกว่า ๑๕ ชุด

(๖) ได้เครือข่ายการจัดการความรู้ของเยาวชนและอบต. ที่สนับสนุนงานพัฒนาเยาวชน ไม่ต่ำกว่า ๕ เครือข่าย

(๗) ได้เอกสารประมวลสาระสำคัญที่ได้จากการจัดตลาดนัดความรู้ไม่ต่ำกว่า ๒๓ เล่ม

(๘) บทสังเคราะห์องค์ความรู้จากการดำเนินงานของโครงการ ไม่ต่ำกว่า ๑๕ เล่ม

ความยั่งยืนของโครงการ

ความยั่งยืนของโครงการจะอยู่ที่โครงการสามารถทำให้ อบต. เห็นความสำคัญ กำหนดไว้ในนโยบายและแผนงาน มีกลไกของตำบลรับผิดชอบสามารถใช้การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนางานให้ ต่อเนื่อง

เยาวชนและครอบครัวได้รับการสนับสนุนจนเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและสามารถจัดการความรู้เพื่อการขยายผลในแต่ละตำบล

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นายทรงพล เจตนาวณิชย์

ผู้อำนวยการสถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

เลขที่ ๓๘๖/๕๙-๖๐ ซอยรัชดา ๔๒ ถนนรัชดาภิเษก

แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ : ๐-๒๕๑๓-๘๘๒๓, ๐-๒๕๑๓-๘๕๒๕-๒๖

โทรสาร : ๐-๒๕๑๓-๘๘๒๔

รายชื่อผู้เข้าร่วมงาน เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนงานเด็ก
และเยาวชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)ภาคกลาง

วันที่ 10 ธันวาคม 2551

ณ โรงแรมเบเวอร์ลี่ ฮิลล์ ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด

1. นายวีระพันธ์ พึ่งตาแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองโรง
โทร. 08-1953-3441
2. นายถวัลย์ โพธิ์ศิริ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด
โทร. 08-9271-4990
3. นายอำนาจ เมณฑ์กุล ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-1043-9573
4. นางจันทิมา โพธิ์ศิริ พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร. 08-6737-2911

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาชายธง

1. นางเบญจางค์ ขำเดช ผอ.โรงเรียนวิบูลย์ประชารักษ์
โทร. 08-1888-3041
2. นางวันเพ็ญ แจ่มอนงค์ ผอ.ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัยและ
การศึกษานอกระบบ อ.ตากฟ้า โทร. 08-1888-9145
3. นางสาวยันต์ รักซ้อน ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-5728-7387

4. นางมนต์นภา คำพุ่ม พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร. 08-3622-7702
5. นายสมพงษ์ ช้างหัวหน้า พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร. 08-6201-6359
6. นายกิตติกาญจน์ แคนชนบ เยาวชน โทร. 08-3485-2673
7. นายประสพโชค มีจุ เยาวชน โทร. 08-4135-6507

องค์การบริหารส่วนตำบลโกรกพระ

1. น.ส.สิริรัตน์ ประสารพันธ์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ โทร. 08-7857-5917
2. นายชัน ตรีเพ็ชร ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-1040-7214

องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำลาด

1. นายประยงค์ มาลัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
โทร. 08-3958-2291
2. น.ส.สุตินันท์ ถูกรามย์ ผอ.โรงเรียนบ้านร่องหอย โทร. 08-4950-3720
3. นางสมมาศ บุณนาค โทร. 08-1251-9942
4. นายบาหยัน มาลัย ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-2393-7219
5. นายวิชัย กัณหา พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร. 08-1037-1986
6. นายสุรเชษฐ์ โคนชุดทด เยาวชน โทร. 08-3163-1681

7. นายหัสติน วรพต เขาวชน โทร. 08-6209-6119

8. นางรสสุคนธ์ ดำแก้ว เขาวชน โทร. 08-1284-9881

องค์การบริหารส่วนตำบลเกษไชย

1. นายไพบุลย์ สิงโตทอง ผอ.โรงเรียนชุมชนวัดเกษไชยเหนือ

โทร. 08-1886-9863

2. นายอัษฎาภรณ์ ปัญญาเบกษา ผอ.ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัยและ

การศึกษาานอกระบบ อ.ชุมแสง โทร.08-1888-1424

3. นายชัยยันต์ กองอรรถ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

โทร. 08-1785-5604

4. นางนงนุช จันทิตย์ ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-1281-0049

5. นายธวัช เอี่ยมคง พี่เลี้ยงเด็กและเขาวชน โทร. 08-6676-9520

6. นายธีรพงษ์ ชาวรามโกน เขาวชน โทร. 08-3951-7235

7. นายบุญเลิศ แสงธวัช เขาวชน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

1. นางกรวิภา เกิดสงค์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล

โทร.08-1888-3776

2. นายพนม จันทรดิษฐ์ ผอ.โรงเรียนบ้านหนองไผ่

โทร. 08-1043-6370

3. นายประณต บุญโต ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายบุญช่วย ศรีแก้ว ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-1887-6922
5. น.ส.ปรางทิพย์ ชามักดี พี่เลี้ยงเด็กละเียวชน โทร.08-4178-3847
6. นายอำนาจ เสียงสวัสดิ์ เยาวชน โทร. 08-6213-4840
7. นายอิทธิกร สกุลมา เยาวชน โทร.08-2171-2447

เทศบาลตำบลเก้าเลี้ยว

1. นายเรืองศักดิ์ ชาวแสงศิลป์ พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร.08-4620-7451
2. นายหิรัญ บัวตูม เยาวชน โทร. 08-1037-6755

องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายน้ำ จ.พิจิตร

1. นายประกาศิต แจ่มจำรัส นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โทร. 08-1887-9147
2. นายสมชาย สังขวิสุทธิ ผอ.โรงเรียนบ้านเนินโพธิ์ โทร. 08-6209-2525
3. นายชูชาติ ปรีชาจารย์ ผอ.ศูนย์การศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษานอกระบบ อ.โพทะเล โทร. 08-4592-3740
4. นายชัยวัฒน์ บุญมูล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

5. นางสุนันท์ รุ่งเรือง ศูนย์พัฒนาครอบครัว
6. น.ส.วัชรินทร์ ดีवास ศูนย์พัฒนาครอบครัว
7. นายนพดล พึ่งวัฒนะ พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร. 08-9267-8947
8. ด.ญ. กาญจณี โพธิ์ทอง เยาวชน
9. นายวุฒิเดช นุ่มขมิ้น เยาวชน

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแหลม

1. นายนิธิ คงสมจิตต์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โทร.08-1942-8320
2. น.ส.วาสนา ศิริพันธ์ ศูนย์พัฒนาครอบครัว โทร. 08-1006-7531
3. นายกฤษณะ อ่ำเกิด พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร. 08-1357-1959
4. น.ส.พัชรินทร์ ศรีดำไทย เยาวชน โทร. 08-5298-6059
5. น.ส.ณัฐญา สวมสี เยาวชน โทร. 08-7158-8119

องค์การบริหารส่วนตำบลวัดดาว

1. นายประทีพ รัศมี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โทร.08-5071-5219
2. น.ส.เนาวรัตน์ แสงจันทร์ พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร.08-7413-3221
3. น.ส.ปณัสสา เนตรสว่าง นักวิชาการศึกษา โทร. 08-1384-8876

เทศบาลตำบลโคกคราม ฯ

1. นายวัฒนกร คำพันธ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
โทร. 035-586615
2. นายเกษม สง่าแสง ผอ.โรงเรียนวัดปากคลองกุ่ม
โทร.08-3220-5440
3. น.ส.พิมพ์พัฒน์ พันธุ์เณร พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร.035-586615
4. น.ส.ณัฐพร เข้มหนู เยาวชน โทร. 08-7099-9019
5. น.ส.วัยเรือน รูปสวยดี เยาวชน โทร. 035-586615

องค์การบริหารส่วนตำบลจักรสีห์

1. นายประเทธิญ ขวัญทอง
เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โทร. 08-6124-2800
2. นายสุชาติ เขียมสุภา ผอ.โรงเรียนวัดจักรสีห์ โทร.08-3731-4409
3. นางประไพศรี คณาฤทธิ โทร. 08-9802-3037
4. น.ส.ภัศราภรณ์ ภาณุเวช เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
โทร.08-1994-5403
5. นางอรัญญา ทองเนียม พี่เลี้ยงเด็กและเยาวชน โทร.08-1448-1342

องค์การบริหารส่วนตำบลหัวไผ่

1. นายทวีป จุ่มัน นายกองค้การบรหการส่วนต่าบลด โทร.08-5861-2088
2. นายอุดร ช้่นกลีน ผอ.โรงเรียนวัดตะโหนด โทร.08-1853-3180
3. นางชุตลมา วลลร้ตน์ ครูกศน. โทร. 08-6135-5535
4. นายสรวุธ มามล้เจรญ น้กพัฒนานาชุมชน
5. นายถนกรณล้ เพ็งบุญ ประธานกรรมการฯศูนย์พัฒนานาครอบครัว
6. นายกิตติภ้ทล้ กล้บทอง เยาวชน
7. นายเชลดตระกุล ปญญาสาร เยาวชน

องค้การบรหการส่วนต่าบลดลานส้ก

1. นายเชลย ชาญมวงคด นายกองค้การบรหการส่วนต่าบลด
2. นายวงษ์ สุธุประการ ผอ.โรงเรียนวัดเขาพระยาสังฆาราม
โทร. 08-7847-3257
3. นายทรงพร ต้วแทนปล้ดองค้การบรหการส่วนต่าบลด
4. นางนกลล้ก พล้เลล้ยเด้กและเยาวชน โทร. 08-1044-8140

พัฒนาสังคคและควมม้่นคงของมมนุษย์ จ.นครสวรรค้

1. นายอุดม ค้าอุดม หัวหน้าพจม. โทร. 056-803532
2. นางวรวรณภา นุกูลอุดมพาณลช น้กพัฒนาสังคค 8ว
โทร. 08-1971-7571

3. นางศิริทิพย์ สุขะตะวิจิตร นักสังคมสงเคราะห์ 7 โทร.08-1971-2588
4. น.ส.เพชรลดดา แข่งกลสิกรรม โทร. 056-503532-5
5. นางวีณัส นักพัฒนา โทร. 08-7845-5589

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา

1. นายกนกศักดิ์ ดวงแก้วเรือน นายกององค์การบริหารส่วนตำบล
โทร. 08-1764-6835

องค์การบริหารส่วนตำบลตากฟ้า

1. นายธีรภัทร์ คุ้มภัย เจ้าหน้าที่ป้องกันฯ
2. น.ส.วาสนา ป้อมยุคล เจ้าหน้าที่วิเคาระห์ โทร.08-5032-9793
3. นายวิโรจน์รัตน์ พุ่มพิน เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
โทร. 08-5032-9793
4. น.ส.ชฎาพร สืบสวัสดิ์ เยาวชน โทร. 08-4232-7423
5. น.ส.ไอลดา แจ้งกระจ่าง เยาวชน โทร. 08-7841-9317
6. น.ส.นฤมล สิงห์โตทอง เยาวชน โทร. 08-4595-0296
7. ด.ญ.นิลาวรรณ คุณคำ เยาวชน โทร. 056-359262
8. น.ส.นิตยา คุณคำ เยาวชน โทร. 056-359262
9. ด.ญ.ณัฐนิช แย้มเยื่อน เยาวชน โทร. 08-3272-3516

10.ด.ญ.สุพิชชา ห่อเทพ เยาวชน โทร. 08-3354-4178

11.น.ส.สุนิตา จันทำจันทร์ เยาวชน

12.น.ส.ชลธิชา สาททอง เยาวชน โทร. 08-2513-7270

13.ด.ช.จักรกฤษ เสนาวงษ์ เยาวชน โทร. 056-241076

14.ด.ช.นาวัน สิ้นประเสริฐ เยาวชน โทร. 08-0242-0749

15.นายสมคิด พรหมโสภา เยาวชน โทร. 08-1743-4560

16.ด.ช.ประสพพงษ์ นาเพ็ง เยาวชน

ผู้สังเกตการณ์

1. นายวรภพ วงศ์รอด ผู้ทรงคุณวุฒิ โทร. 08-1925-4432

2. นายธนภัทร ทับแจ่ม โทร. 08-7735-0373

3. น.ส.วิไลวรรณ นิลนบดี โทร. 08-4820-3832

4. น.ส.เยาวมาลย์ รัศมี โทร. 08-7208-6213

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์

1. น.ส.ทัศนีย์ โชติกเจริญสุข นักบริหารงานนโยบายและแผน 6
โทร. 08-6655-2460

2. นางนพรัตน์ ไชยมงคล เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6

15. น.ส.ลลิตา ประทุมสุวรรณ เขาวาชน โทร. 08-4593-9367
16. น.ส.ระพีพรรณ พัฒนเวช โทร. 08-1559-9493
17. น.ส.อรสรวง บุตรนาค โทร. 08-1649-8089
18. น.ส.ปิยะวดี สิงห์สุรีย์ ฝ่ายสื่อ โทร. 08-9887-8010
19. นายไพโรจน์ หอมรสกล้า ฝ่ายสื่อ โทร. 08-1279-7474

มูลนิธิสยามกัมมาจล

1. นางปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร ผู้จัดการ
2. นางสุทิน ศรินคร ผช.ผู้จัดการโครงการ ฯ
3. นายอัศวพล จริยธรรมานุกูล เจ้าหน้าที่โครงการ ฯ
4. น.ส.จீรนนท์ ศุภศิรินทร์ เจ้าหน้าที่
5. น.ส.ดลฤดี แต่งโสภา เจ้าหน้าที่
